

ЮНАК

КВІТЕНЬ 1973 APRIL

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

КВІТЕНЬ 1973

Ч. 4 (116) РІК XI

Редагус колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Уляна Близняк,
пл. сен. Тоня Горохович,
ст. пл. Богдан Колос,
пл. вірл. Ксеня Одежинська
ст. пл. Юрій Павлічко,
пл. сен. Олександра Юзенів

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Річна передплата:

США і Канада — \$7.50
(за два роки — 1973/74 — \$14.00)
Австралія — 4.50 австр. дол.
Австрія — 100 шілінгів
Аргентина — 10.00 пезів (нових)
Бельгія — 150.00 бел. франків
Вел. Британія — 1.25 фунта
Італія — 2.000 лірів
Німеччина — 12.50 нім. марок
Франція — 15 франц. франків

Ціна одного числа:

у США і Канаді — 75 центів.

ЗМІСТ

1	ВЕЛИКДЕНЬ — СВЯТО ПЕРЕМОГИ	**
2	Христос Воскрес	Н. Лівницька-Холодна
3	Катря Гриневичева	О. К.
4	Чорна хустка	М. Понеділок
5	6-тий конкурс дописів до "Юнака" у Пластовій Станиці Нью-Йорк	**
6	Молоде перо	О. Стасюк, М. Зелик
	Приклад гідний наслідування	
7	Мовою поживклих сторінок	Д. Федевич
8	Успіхи наших друзів	**
9	Пластунка місяця — О. Загребельна	О. К.
10	Пластунам на вушко	Подруга Оля
11	Українські гагілки	**
12	Пластунам на вухо	Розбанич
14	На крилах вітрів	Скіпер
16	29 квітня 1918 року	Б. Вольний
17	Що знаєш про курені у старшому пластустві?	**
18	Книжковий знак	**
19	А що ви на це?	Марко Горбач
20	Птахи України	В. Пархоменко
21	Із пластових зайнять	**
	Книго-клуб	**
22	Хроніка	
24	Великодня загадка	
25	Інформації про табори і мандрівки	
27	Пресовий фонд і посмертні згадки	
29-36	Оголошення	

● На обкладинці: 28 Курінь УПЮ-ок ім. Княгині Ольги, Клівленд, США, який прислав "Юнакові" "писанку" (100 дол.).

● Ілюстратори цього числа: В. Гарпун, Галина Мазепа, Н. Мудрик-Мриц, П. Чарський.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2445 A Bloor St. West, Toronto 21, Ont. Canada

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ontario, — M6S 1P7 — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont.

ВЕЛИКДЕНЬ – СВЯТО ПЕРЕМОГИ

Перші промені весняного сонця, що вистеляють шлях Ладі, що цілунками розбуджують до життя трави і квіти, що втискаються крізь вікна і крізь кожну найменшу щілину до нутрах, нагадують про недалекий Празник Воскресення Христового — Великдень.

І це таке природне, що весна і Великдень приходять разом, що будиться зі сну земля, що починає вкриватися зеленню і цвісти, що обновляється і обновлена, свіжа, жива, жде на Христове Воскресення.

***

Великдень — свято Перемоги, свято Радости і Тріумфу.

Великодній ранок.

Соняшні промені на перших стебелінах і радісні обличчя людей. Церква, а перед дверима пан-отець у святочних ризах із хрестом у руці. А потім перше “Христос Воскрес!”

Чи міг би хтось слухати воскресних дзвонів і не мати серця, наповненого радістю, і не вірити в перемогу добра над злом?

Закон життя каже: “Правда перемагає брехню”. Чи можна не вірити в закон життя?

Чи правдива перемога може прийти легко, без терпінь? Чи Воскресення Христове мало б стільки сили в собі, якщо не попереджували б його муки Христа?

Часом бувають дні прикрі і сумні, часом зневіра закрадеться в душу, але опісля приходить радість.

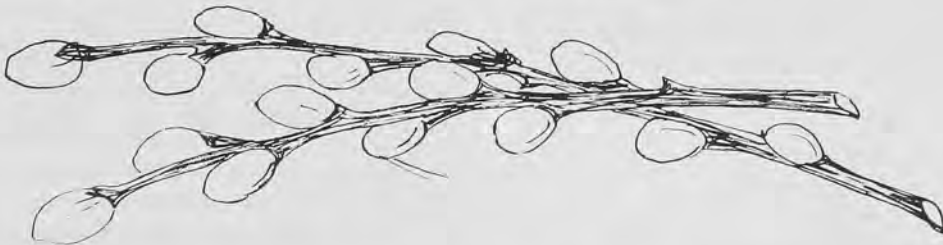
Великдень — це свято віри. При Великодніх дзвонах починають вірити ті, що сумнівалися і, може, ніколи не вірили.

Великдень. —

Великдень — свято Перемоги.

При Великодніх дзвонах черпають силу ті, що не мали її або втратили.

...Коли прийде Великодній ранок, якась внутрішня сила каже вам слухати Великодніх дзвонів. Ви слухайте їх! Черпайте з них віру і силу. Викиньте із сердець все, що слабке і кволе, а наповняйте серця живою вірою у Воскресення!

НАЧАЛЬНОМУ ПЛАСТУНОВІ — ПЛ. СЕН ЮРІСВІ СТАРОСОЛЬСЬКОМУ,
ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ РАДІ, ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ БУЛАВІ,
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ РАДАМ І КРАЙОВИМ СТАРШИНАМ,
СТАНІЧНИМ ПРОВОДАМ, ПРОВОДАМ ПЛАСТПРИЯТУ
ТА УСІМ ПЛАСТУНКАМ І ПЛАСТУНАМ У СВІТІ,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам і Передплатникам
«Юнака»

З РАДІСНИМИ СВЯТАМИ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

усього добра, — густої і сильної віри, щоб тримала Ваші серця
в ясному горінні, у готовості служити Богові й Батьківщині
найсердезніше бажає

РЕДАКЦІЯ та АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

Христос Воскрес!

Був же вид Його, як блискавиця,
И одежа Його біла, як сніг.
Євангелія від св. Матея

I.

Побожно звелизали день суботній,
А вдосвіта зібрались і пішли,
І пахоці і миро понесли
На місце страти, де був гріб Господній.

Укривши лиця в сутінки скорботні,
Одним лиш заклопотані були:
Хто б камінь їм важенний відвалив,
Щоб тіло намастити ще сьогодні.

Прийшли і вгледіли: Його нема,
В пезері пуста і вступилась тьма,
Бо янгол білий в головах вартує.

— Не бійтеся! — він радісно сказав. —
Господь шле через мене вість благу,
Що Син Його сю ніз із мертвих встав.

II.

І приголомшені не поїняли
Спозатку віри дивній новині цій
І в темряві шукати погали
Того, хто тут лежав у плащаниці.

І вздріли враз: на камені скали
Стояв стрункий, мов лезо блискавиці,
В світанні сяйнім візної хвали.
А схід яскрів за ним у багрянці.

Була ж і Магдалина в тім гурті,
І Він озвався лагідно до неї:
— Не плаз, Маріє, й сповісти братів,

Що випереджу їх у Галілеї.
Тоді ж відкрились оці у сліпих:
Ось смерть подолано і змито гріх.

III.

Пішли жінки і стали промовляти
До угнів Господа й до інших всіх,
Та їм здалась непевна новина та
И не прийнято за правду свідчень тих.

І вдягнений у подорожні шати
Ісус з'явився й став посеред них.
Розкрив їх розум і позав навзати,
Як це робив за днів своїх земних:

— Чого стривожились? — казав. — Мене,
Не духа базите, живий я знову,
Хай віра в душах кволих спалахне.

Бо справдилось пророків віще слово
И закон Мойсеїв. Волею небес
Ідіть і свідзіть скрізь: Христос воскрес!

Наталія Лівцицька-Холодна

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА

Взимку цього року відзначувано в українській спільноті поза межами України 25-річчя смерті видатної української письменниці Катрі Гриневичевої.

Українська молодь не знає багато про творчість К. Гриневичевої, а ще менше знає про її життя. А саме її молодість, що проходила на початку 20-го сторіччя, подекуди нагадує сьогоднішні наші обставини та може бути для молодих будуючим прикладом.

Катря дитиною переїхала з батьками з-під Львова до Кракова і там кінчала польську школу та пережила свої молодечі роки в польському оточенні, і тільки завдяки традиціям родинного дому, а опісля друзям студентам-українцям була зв'язана з українством.

Щойно після одруження з молодим учителем Осипом Гриневичем переїхала К. Гриневичева знов до Львова і тут зі словників вивчила українську мову, а її мрією було стати українською письменницею. Своєю наполегливою працею та інтелігенцією, під впливом дружби із В. Стефаником і І. Франком, Катря Г. входить у коло львівських письменників і поетів цих часів.

Початком її праці на літературному полі було редагування журналу для дітей і молоді п. н. "Дзвінок", в якому вона зі серцем і знанням, як мати трое малих дітей, писала свої перші оповідання.

Письменницький талант Катрі Гриневиче-

вої розвинувся вповні після 1-ої світової війни. Найбільше відомі її твори — це "Легенди", оповідання п. н. "Непоборні", а перш усього два історичні твори з часів князя Романа Галицького, а це "Шестикрилець" і "Шеломи в сонці". У ці два останні вклала авторка довгі роки праці, студіюючи пильно цю княжу добу, зокрема її мову. Такою власне стилізованою архаїчною українською мовою, яку Катря Гриневичева всеціло опанувала, написані і нариси "Шестикрилець", і повість "Шеломи в сонці", і тому вони не є легкою лектурою для пересічного читача. Для письменниці були вони однак виявом патріотичних почувань, поезії і любови до цієї доби в такому ступені, що вона частенько і в щоденному житті вживала мови та стилю давніх галицьких вельмож.

Катря Гриневичева померла в Німеччині зимою 1947 р., залишаючи цінну творчу спадщину, а перш усього незвичайно цікаву сільветку української письменниці, що в праці над собою вивчила не лише мову свого народу, але й засвоїла широке знання його історії та культури.

Катря Гриневичева і її творчість залишили свій слід на пластовій організації, спонукуючи гурт амбітних молодих пластунок назвати свій старшопластунський курінь "Шестикрилими", що поставив собі за завдання плекати українську народню традицію. Нашим читачам буде напевно також цікаво знати, що двоє живучих дітей К. Гриневичевої є пластунами-сеньйорами, а внуки і правнуки пластують завзято в США і Австралії.

О. К.

РОЗГАДКА ДО ШАХОВОГО КОНИКА

ІЗ "ЮНАКА" ЗА БЕРЕЗЕНЬ 1973 Р.

І вам слава, сині гори
Кригою окуті.
І вам, лицарі великі,
Богом не забуті.
Борітеся — поборете!
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!

"Кавказ", Тарас Шевченко

ЧОРНА ХУСТКА

(уривок із новелі, поміщеної у збірці
"Говорить лише поле")

1973-тий рік — це 40-річчя голоду в Україні. У березневому числі ми подали нашим читачам короткі інформації про цей жахливий 1933 рік. Але із сухих інформацій важко вповні зрозуміти трагедію, яку переходило наше селянство, а перш усього тяжко тим, які не знають, що таке голод, відгути його силу та з ним зв'язані переживання. Передруковуємо, за дозволом автора, уривок із новелі «Чорна хустка», який віддає переживання голоду малої селянської дівчини.

Новелю автор розпознає коротким малюнком голоду в селі. Село мовгає, бо голод «страшною зморою» звисав над кожною хатою, тяжкими муками зазирає у «сірі, засмужені вікна», гас-від-гасу «зривався і танцював свою перемогу на цвинтарі». Тільки могили втихомирювали жах і муки голоду. Їх десятки з'являлося кожного дня на цвинтарі.

Катрусина мати померла від туберкульозу. До болю з туги за матір'ю прилучився біль з голоду. Вона вибікує батька, що має принести хліб. Вдивляється у вікно. Голодна уява малює батька, що несе повну торбину їжі. Його довго нема. Дитина задрімала, їй приснилася мати, що принесла повну тацю їжі, удекорованої квітами та травою.

Редакція

**

Катря — дівча надміру серйозне. А личко у неї — запечалене-зажурене і хворобливо бліде. З широких, карих очей прозирає якась невиразна туга, гіркість, страждання... Їй, малій та кволій, є чому марніти і страждати. Як вона стужилася за пестошами матері! Як, здається, вже давно, аж ген-ген он коли, мати її на руки брала, обнімала, обцілювала. Хоч не знати — не відати, за ким дівча більше тепер тужить: за матір'ю чи за шматком, бодай і чорного, зацвілого-сухого, хліба.

Катря сама. Сидить біля вікна й тремтливими пальцатами-пучками згортає картопляні кришки. Їх мала на столі лишилося від снідання, і вони такі дрібні й крихкі, що їх ніяк не можна позбирати і стиснути до купи.

В такі порожньо та непривітно. Сьогодні батько здійняв із стіни килима з квітами, згорнув його й поніс туди, де люди, мабуть, мають удосталь і пиріжків, і хліба, й борошна. І тепер із стіни отої, де ще недавно килим красувався, чотири ржаві цвяхи, як чотири рани, визирають. Звідкись з кута настирливо відзивається цвіркун, щось бігає на горіщі і шарудить, гризе он в тому кутіку... Чи може то в стіні? Чи скрізь по стінах? Гризе повільно і невпинно. Отак, здається, оте невидиме уперто проточує, прогризає і Катрині груди.

Дівча раз-по-раз зирка у вікно. Може вже йде батько, усміхнений, з торбиною, і рукою посилає їй привіт під це віконце? Може б то вибігти йому назустріч, заплескати від радості в долоні й допомогти донести торбу в хату? І хуленько замісити тісто і — на сковорідку...

Дорога стелиться через село у яр і там і пропадає. Катря примітила щось вдалині. Вона прилипла до шибки, все вдивляючись. Ну, так! Он там, де дерево із хмаркою єднається у сизе мерехтіння, вирізьблюється темна цятка...

Чия то постать?... Батько! То він, напевно він! Він трішки ніби хилитається і розпливається в далечині, але — ну чому це, як на злість, шибка помутніла — але... Катрусі видко виразно... Татко. Наче без торбини. Але в руках він щось тримає!...

"Хліб! — блискавкою осяяло голівку. — Який великий! Мабуть, пухкий і теплий ще. Несе! Ой, хоч би швидше".

Вона прудкенько підстелить ряденце під хлібину, щоб не розкришити, і спершу доскочу на нього надивиться. Ні, спершу насититься, а потім уже надивиться... А може тато не лише хліба роздобув?... Може за килим йому ті люди, що мають всього вдосталь, дали і молока, і картоплі, і олії та цукерків... Може обдарували всім добром. І вони удвох — тато і Катруся — за оцим столом порозкошують. Вона буде за господиню. Крутитиметься дзгою по хаті, ложки-миски подаватиме, печі пильнуватиме... Яка то буде радість! Тільки ж подумати: коржі, хлібина і картопля в шкурці розставлено на скатертині. Катря чистить картоплю — а вона парує і пахтить, так пахтить, що аж в очах від щастя все мішається... І ось... Почистила, розлупила, олією помастила та ще й сіллю притрусила...

І — раз коржика до уст, а раз — хлібину... Тоді — молоко, олію й картоплину. І без кінця! А наївшись, вибіжить на вулицю. І не буде голодна пхінкати, усіх чужатися. З коржем в руці буде стрибати, сміятися, щастям задаватися...

Катря болісно скривилася, і слинка мов опекла її, мов би кільцем жагучим стиснула

все горло. Ой, хоч би вже тато швидше наближався...

Протерла кулаком очата і зазирнула крізь шибку знову. Тата на дорозі не було. Замість нього пишався й хилитався на тому місці високий, закошлатений вітрами й порохом будяк...

Як довго дівча шибку протирало й на шлях раз-по-раз поглядало? Від перевтоми схилилася голівка, приплющилися змучені очата. Якось блідорожева хмара окутала Катрусю і понесла її все вище й вище... Із хмарки несподівано-негадано виплила з простягненими худенькими руками — мати... Із теплою, як сонце, усмішкою. В одній руці — широка, більша від столу, таця, закосичена квітками, овочами, стравою; там трава шовкова, айстри і кетяги із вишнями, і пампушки, і пиріжечки, вареники, пшоняна каша...

— "Мамо, ви вже смієтеся?..."

— "Сміюся".

— "То ви вже не хворі на... буркульоз?"

— "Нема вже буркульозу".

— "Мамо, я хочу їсти. Дайте мені пампушки".

— "З дорогою душею! Усе, що на цій таці — все бери".

Катря простягає руки. Ось-ось діткнеться таці, схопить обома руками підсмажену з боків пампушку... Але блідорожева хмара розсоталася... Мати зігнулася і з її долоні таця покковзнулася... Все бажане їстивне розмилося й ковзнулося... Все бажане їстивне розломалося й убезвість розлетілося... Із страшним дзенькотом і грюкотом...

6-ИЙ КОНКУРС ДОПИСІВ ДО «ЮНАКА»

У ПЛАСТОВІЙ СТАНИЦІ НЬЮ-ЙОРК

Як кожного року, так і цього Пластова Станиця Нью-Йорк проголосила конкурс на дописи до журналу "Юнак".

Вислід його проголошено на станичному апелі з нагоди 22-го січня, який відбувся в неділю, 21-го січня при численній участі пластунок і пластунів та їхніх батьків.

У конкурсі в цьому році взяло участь лише 7 юначок з 14 дописами, які розглянуло журі в складі: пл. сен. проф. Іван Близняк, пл. сен. О. Юзенів і пл. сен. О. Кузьмович.

Журі признало такі нагороди:

1. Молодше юнацтво (11-14 років)

1-ше місце — не признано нікому, 2-ге місце — пл. уч. Уляна Суська із 18-го Куреня УПЮ-ок; назва твору: "Ватра", 3-тє місце — пл. уч. Оріся Городецька із 18-го Куреня УПЮ-ок; назва твору: "Зустріч".

2. Старше юнацтво (15-17 років)

1-ше місце — пл. розв. Оля Стасюк із 18-го Куреня УПЮ-ок; назва твору: "Картина", 2-ге місце — пл. розв. Марта Зелік із 30-го Куреня УПЮ-ок; назва твору: "Тепер", 3-тє місце — не признано нікому.

Вислід конкурсу проголосила і роздала нагороди ст. пл. Марта Кандюк, яка займалася проведенням конкурсу.

Молоде перо

КАРТИНА

Ікони поглядають із стін,
І «Грізне Чоло» ніби роз'яснилось, дивлягись
На картину мов із казки...

Барви вишивки на скатерті
вливаються одна в одну при світлі
Свічки...

Традиція на столі,
Благодатний настрій за столом
Урогистий Везір...

З ярким ранком
Діти —

розказують товаришам:
Як вони мали Україну
Раз на рік.

Пл. розв. Оля Стасюк
18-тий Курінь УПЮ-ок у Нью-Йорку

(Вірш нагороджений 1-им місцем на 6-ому
конкурсі дописів до «Юнака»).

ТЕПЕР...

Маки:

покриті весною —
посипані промінням сонця —
провіяні легким вітром —
це Україна...

Маки:

пелюстки гервоні —
всередині горні —
це кров і смерть...

**
*

Слова

регення
параграфи
сторінки...

Друковані рівненькими рядками
Без помилок.

Прогитаси; відкладеш; забудеш.
А там, над ними далі висить

тінь гервоного лева.

Ти знаєш, бож книжку прогитав.

Пл. розв. Марта Зелік.

**

Сидить він...

мовчки, нерухомо;
руки склав, мов у молитві:
закрив оги —
ніби спить.

Та думки його живі і буйні,
Повні жалю, плагу, кривди і тривоги,
Укладаються вони в рядки, в поеми
І зникають у темну безконечність.

Сидить він...

мовчки, нерухомо:
поет за ґратами.

Пл. розв. Марта Зелік
із 30-го куреня УПЮ-ок у Нью-Йорку

(Вірш нагороджений 2-им місцем на 6-ому
конкурсі дописів до «Юнака»).

ПРИКЛАД ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

Юнак Марко Фаріон з Клівленду, США, (який в листопаді м. р. перейшов з новацтва до юнацтва) заслужив собі на окрему похвалу тим, що самочинно ходив під Новий Рік "засівати" до рідні та сусідів. В той спосіб він придбав у формі пластового заробітку \$7.50 та надіслав до нашої редакції як дар на передплату "Юнака" для незаможного юнака в Аргентині. Славно, Марку! Масмо надію, що в наступному році пощастить Тобі заохотити цим шляхетним учинком теж своїх друзів та інших юнаків до пластового доброго діла.

МОВОЮ ПОЖОВКЛИХ СТОРІНОК

Своїм життям я заповнила чимало щоденників, але щороку, мов перед очима, в думках перелистуються сторінки улюбленого воєнного щоденника, в якому відбиті найважливіші події мого життя. На жаль, ця дорогоцінна книжечка тепер не в моїх руках: вона лишилась на Рідній Землі.

Пора пояснити читачеві важливість мого щоденника. Той гарячий день у червні 1944-го року для мене й моїх друзів лишився незабутнім. Сиділо нас троє студентів на сходах шкільного будинку і розкошували літнім дозвіллям. Кожного року в цю пору відбувалися гучні забави та балі, але цього разу гучно забавлялися та перегукувалися лише гармати, і зловісні бомбовики невпинно кружляли, несучи свій монотонний гул.

У такий час до нас підійшов якийсь чоловік і, не привітавшись і не попросившись, ткнув нам до рук записку і швидко потонув у юрбі. Коли позакривалися наші роззявлені від несподіванки роти, ми глянули на записку. Там було написано: "Прийдіть до старого клубу 'Лещатарі' о 9-ій годині. Уважайте! Ворог не спить!" А вкінці, замість підпису, гасло й вітання: "Слава Україні!" Це вказувало, що записка від воєвничих українців.

— Іти нам чи ні? — запитала Олена. — Я б собі ніколи не простила, коли б ми пропустили таку нагоду допомогти Україні.

— Ну, коли так, то будьте!..

Було дуже небезпечно порушувати закони "поліційних годин", але молодим гарячим серцям — ризикувати не відмовиш. Тому в умовлений час три обережні постаті зайшли до частково збомбленого клубу. Крізь махорковий дим ми побачили дванадцятьох молодців, що сиділи за столом. Між ними пізнали й загадкового незнайомого, що приніс нам записку.

Провідник устав і, підійшовши до нас, запитав: "Чи ви згодні допомогти тим, що, криючись у лісах, борються за нашу справу?"

— Ми готові! — була однастишна наша відповідь.

Провідник пояснив: "Ми маємо контакти, з допомогою яких нашим людям довозять до лісу харчі, зброю та інформації про можливості рейдів на большевиків. На жаль, вороги викрили ці контакти й розстріляли наших зв'язкових. Тепер нема кому постачати наш відділ УПА. Ми просимо вас, щоб ви запам'ятали собі ім'я командира відділу і повідомили його, що довіз буде спізнений і чому. Дата довозу пересунена на два тижні. Пункт зустрічі на старім згарищі.

Пл. юн. Дарія Федевич читас своє оповідання на авторському літературному вечорі в Мелборні в травні минулого року. Фото: Василь Фокшан

Все це я нотувала до свого щоденника, знаючи слабкість пам'яті. Але не усвідомила собі, що коли б цей щоденник попав до рук ворога, пропав би весь загін УПА.

Ми попрощалися з новими знайомими та й пішли додому. А наступного дня вже пішки пробиралися з міста до лісу. В умовленому місці зустріли нас повстанці й завели до коменданта.

**

З легшим серцем, що пощастило нам виконати доручене завдання, ми виходили з лісу. І раптом у цей час почули крики: "Червоні! Тікайте!"

Спочатку я цілком розгубилась і бігла навмання. Але нараз страшна думка прикувала мене до місця: "Мій щоденник! Він не повинен попасти до ворожих рук. Куди бігти? Що мені з ним робити? Кинути? — Знайдуть. Спалити — нема сірників!"

Напівпритомна я кинулась бігти до першої хати в селі і, перестрибнувши огорожу, припала під кущиком калини, затаївши дух. З божевільною силою я почала руками гребти землю під кущем. Не чула болю поламаних нігтів і здертої шкіри. На щастя, земля була м'яка і вдалося випорпати досить глибоку ямку, в яку я вкинула щоденник і прикрила каменем, щоб не було сліду порушеної землі. Тоді спокійно подалася в напрямі міста.

**

Ще й до сьогодні не знаю, що сталося з моїм щоденником. Чи знайшли його большевики, чи ні. А може після всіх цих років знайшов його хтось, для кого моя маленька книжечка та упівський ліс стали легендою героїських днів нашої боротьби за волю!

Пл. юн. Дарка Федевич (15 років),
студ. Педагогічної Школи в Нобл-Парку
біля Мелборну, Австралія

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

Прогитуючи українську пресу, ми з особливою радістю приймаємо вістки про професійні, наукові та громадські успіхи тих членів української спільноти, які належать до пластової організації і які завжди це підкреслюють та подають усім до відома. Тому ділимося завжди з нашими читачами такими вістками й намагаємося відночувати кожний успіх пластуна та пластунки незалежно від їхнього віку, бо це виявляє, скільки вартісних членів має у своїх рядах наша організація та який великий вклад дає вона в українську спільноту.

Цим разом відмітуємо успіхи наших друзів сеньйорів та старших пластунів у науковій та професійній праці.

ПЛ. СЕН. О. ЛЮБОМИР ГУЗАР

Член загону “Червона Калина” в США, від трьох років перебуває у Римі. У грудні 1972 р. він захистив прилюдно у Папському університеті ім. папи Урбана свою докторську працю про діяльність і екуменізм митрополита Андрея Шептицького. Ця праця, що обіймає 1,000 сторінок і написана англійською мовою, має тепер дуже важливе значення з уваги на заходи для беатифікації митрополита Шептицького. Для нас, пластунів, не без значення також факт, що о. Л. Гузар вибрав саме для свого докторату цього найвизначнішого пастиря Української Католицької Церкви, який був великим і щирим добродієм Українського Пласту.

Щиро gratulujemo о. Л. Гузареві за здобуття цього високого і важкого ступеня доктора теології. Він широко відомий серед пластунства США, зокрема із пластових з'їздів, таборів і своєї активної участі у Пластовому Конгресі Другому.

ПЛ. СЕН. МІР. ВОЛОДИМИР РАК

Член куреня УПС “Хрестоносці”, що живе постійно в США, у Нью-Йорку, дістав у грудні 1972 р. іменування на 2-го віцепрезидента потужного американського банку “Чейс Менгеттен”, який є третім за величиною у цілому світі.

Свій новий високий та відповідальний пост В. Рак добув завдяки своєму професійному

знанню й працьовитості. В. Рак закінчив студії економічних наук на університеті Нью-Йорку зі ступенем магістра, а в “Чейс Менгеттен Бенк” працює від 1956 р. Свою працьовитість наш друг виказував уже не раз у пластовій праці, зокрема на пості діловода господарства й фінансів КПС у США і станичного найбільшої пластової станиці в Нью-Йорку.

ПЛ. СЕН. ІНЖ. МИКОЛА СВИТУХА

Добре відомий пластунам Канади і США як комендант Міжкрайової Пластової Зустрічі на “Батурині” 1967 р. та к. голова Крайової Пластової Старшини в Канаді; його звання — інженер металургії. З кінцем 1972 р. М. Світуха був вибраний провідником канадської делегації, що їздила з доручення канадського уряду на одномісячне турне по країнах Східної Європи та СРСР для розглянення торговельних взаємин між Канадою і тими країнами. В часі цієї одномісячної поїздки делегація відвідала також Київ, де, крім відвідин Інституту проблем матеріалознавства Академії Наук УРСР, мала нагоду ознайомитися з історичними та культурними пам'ятками столиці України.

ПЛ. СЕН. Д-Р ЛЮБОМИР РОМАНКІВ

Серед 5 українських науковців, що брали активну участь у 142-ій конференції Т-ва Американських Електромеханіків на Флориді, вступну доповідь на симпозіумі про електрохімію в магнетних пристроях виголосив Л. Романків, член куреня УПС “Сіроманці”, відомий у Пласті як довголітній член Крайової Пластової Старшини в США, а тепер також заступник голови Головної Пластової Ради.

Л. Романків уже майже 10 років працює у дослідній лабораторії відомої компанії IBM, де він є керівником дослідів застосування електрохімії в компютерах та при конструюванні нових магнетних пристроїв для застосування їх у магнетних записувачах. Про цю високоцінену працю нашого друга ми вже писали в 1968 р. на сторінках “Юнака”.

Від 1972 року є координатором в ділянці тонких плівок для цілої корпорації АВМ у всьому світі.

ПЛ. СЕН. ІНЖ. РОМАН ВОЛЧУК

Роман Волчук, член куреня УПС “Бурлаки”, одержав у місяці січні ц. р. “нагороду заслуги” за проєкт моста на ріці Аркенсо в стейті Оклахома, США, що його виготовила

фірма, якої Р. Волчук є співвласником. Міст був відданий до вжитку в 1971 р. Він перший цього типу в Америці і найдовша залізнична споруда цього типу у світі.

Саме з цього приводу цей міст був одним із відзначених Американським інститутом сталевих конструкцій.

Р. Волчук постійно активний в українському громадському житті, був свого часу головою Т-ва Українських Інженерів, а в пластовій організації згідно з традицією свого куреня плекає постійно лещатарство і мандрівництво.

СТ. ПЛ. ІНЖ. ТАРАС ХАРХАЛІС

Тарас Хархаліс працює у відомій компанії "Бетлегем Стіл" у США, де останньо добув успіхів, винайшовши сегрегатор для цвяхів, який саме недавно опатентував як свій винахід. Цей винахід упрощує селекцію цвяхів і малих об'єктів і заступить кошовні машини, яких досі до цього вживали. Тарас Хархаліс живе в Балтіморі; він постійно активний у цій малій, але завнятій пластовій станиці. Тепер він працює юнацьким виховником.

ПЛАСТУНКА МІСЯЦЯ

ОЛЬГА ЗАГРЕБЕЛЬНА — КРАЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ

10-го лютого ц. р. відбувся в Торонто великий і вже традиційний Равт Української Преси і Радіо, на якому журі під проводом артиста-маляра Василя Курилика вибрало Кралею на 1973 р. ст. пл. Олю Загребельну, яка репрезентувала "Юнака".

Зліва до права в першому ряді: ст. пл. Ярця Бука, краля української преси в 1972 р., ст. пл. Оля Загребельна (кандидатка "Юнака") обрана кралею української преси і радіо на 1973 р., Галина Гринь, перша князівна 1973 р., Нада Лойовська, друга князівна.

Ст. пл. О. Загребельна є студенткою Торонтського університету, активним членом Студентського Клубу і належить до Комітету оборони політичних в'язнів в Україні "Визвольте їх" та провадить також радіопередачу українського студентства в Торонто. Вона закін-

чила з відзначенням Курси Українознавства ім. Г. Сковороди і 10-ту класу гри на фортепіані та добула музичну стипендію.

Оля Загребельна — краля Української Преси і Радія в Канаді на рік 1973 із своїм партнером у танку — "Вальс Кралі".

Оля цілий час працює у пластовій організації, відбула ряд вишколів, у цьому між-крайовий вишкіл провідниць таборів юначок "Школа Булавних" у 1970 р., працювала виховницею у літніх таборах, а тепер є сестричкою роя новачок Пластової Станиці в Торонті. Вона не раз пробувала пера, і її дописи появлялися на сторінках "Юнака" та в чепурно ви-

даному журналі Курсів Українознавства п. н. "Проблиски".

Жюрі Равту Преси розглядало не лише зовнішню красу кандидаток на кралою з поодиноких українських журналів, але також їхнє знання української культури, історії, актуальних українських подій, завдаючи їм ряд питань на окремих інтерв'ю.

Проголошення висліду відбулося на Равті в присутності посадики міста Торонто, місс Аргентіни — українки, панни Галини Дудик, аргентінського амбасадора з родиною, міністра І. Яремка з дружиною і голови Секретаріату СКВУ мгр. А. Мельника. Як бачимо, цим разом Равт Преси зібрав багато видатних і почесних гостей, і тому нам зокрема приємно, що кандидатка "Юнака" добула перше місце.

Знаючи Олю і слідкуючи за її зразковою пластовою поставою та знанням, ми певні, що вона гідно заступала і "Юнака", і пластову організацію. Це вона також написала нам у листі до редакції після свого вибору на кралою. У цьому щирому листі вона пише, яка вдячна вона не тільки своїм батькам, що виховали її в українському дусі, але також і Пластові, що спричинився до її виховання в українському середовищі. Оля запевняє також, що буде намагатися як виховниця передати якнайкраще те, що дали їй батьки і Пласт, своїм молодшим подругам — а саме національну гордість і гордість, що "я пластунка"! Бажаємо їй у цьому з цілого серця багато успіхів.

О. К.

ЧИ ВСЕ ТІ САМІ ГАГІЛКИ?

У багатьох наших станицях і містах після Великодня або в часі Великодніх свят стало вже традицією, що юначки виводять гагілки. Часом це відбувається біля церкви, часом у пластовому домі, а часом в часі пластового свяченого.

До цих гагілок звичайно йде підготовка і принаймні декілька проб. Мушу Вам однак, Дорогі Подруги, шепнути, що куди б не поїхати і де б не бачити Вас, репертуар гагілок такий самий та повторяється з року в рік.

Це звичайно тому, що серед великої кількості зайнять, науки, підготовки великоднього ярмарку Вам вже не стає часу на вивчення чогось зовсім нового або просто не стає часу пошукати за іншими незнаними гагілками — хоча їх дуже багато.

Найбільше відповідна їх збірка у книжечці п. н. "Ягілки", перевиданій з 1932 р. вже тепер Крайовою Пластовою Старшиною в Канаді; її можна дістати в крамниці "Плай" у Торонті. Але ледве чи всі цю книжечку маєте, чи зайшла вона і до Австралії, і до Аргентини чи Англії. Тому подаю Вам сьогодні дві гагілки з цієї збірки, не такі загально відомі, та може придадуться Вам у деяких станицях. Для

тих із Вас, що мають давніші річники "Юнака", раджу пошукати за числом 4 (70) з 1969 р., де поміщені дві цікаві веснянки із збірки, що її виготовила тоді ще юначка Ю. Осінчук для юнацького змагу. Їх могли б Ви також використати у підготовці виведення гагілок.

Подруга Оля

УКРАЇНСЬКІ ГАГІЛКИ

Серед незвичайно багатой української народної поезії особливою красою відзначаються **гагілки (гаївки)** або **веснянки**. Перша назва поширена в Галичині, друга на Волині, Поділлі і Наддніпрянщині, але в деяких місцевостях (Поділля) вживають обох назов одночасно. Гагілки і веснянки — це майже виключно дівочькі пісні, і з усіх обрядових пісень вони зберігають найвірніше старовинний хоровий та ігровий характер. Дослідники фолкльору не без слухності додають у цих гагілках сліди старих драматичних діалогів і хорів, бо ігри зберегли єдність словесного тексту з мелодією, танковими рухами, мімікою і драматичною дією (т. зв. мистецький синкретизм), що веде нас у початкову добу пісенної творчості, де словесний елемент стояв на другому пляні супроти музичного і хореографічного.

Гагілки і веснянки виявляють наперствовання різних епох, сягаючи своїм початком у доісторичну добу, коли відбувалися весняні ігри-празники. Метою їх було закликати весну і ворожити на добрий урожай та започаткувати час сватань і весіль. Тим то й у весняних піснях мотиви любовні займають важливе місце. Коли колядки мали своїм завданням передусім звеличування, то гагілки-веснянки наче віщують про весілля. Всі старовинні елементи згодом поєдналися з християнськими, і так ця форма народної творчості дотрималася до наших днів. Гагілки-веснянки, що їх співають дівчата на вигоні весняними вечорами під гомін великодніх дзвонів, вражають глибоко не тільки своїми поетичними текстами і прегарними мелодіями, але захоплюють також і хореографічною стороною.

5. ЦАРІВНО!

Два однакові числом ряди дівчат стають напроти, на віддалі 7-8 кроків. При співі своєї строфи підходить кожний ряд до другого, роблячи три кроки танкові на три "па", починаючи лівою ногою, а на четвертім присуває ліву ногу до правої на 2 "па"; опісля відступає плечима взад, починаючи знов лівою ногою, 3 кроки на 3 "па", а на четвертім присуває на 2 "па" ліву ногу до правої, стаючи на своє попереднє місце.

- I ряд:** Царівно — ми твої гості,
ладо моє — ми твої гості!
- II ряд:** Бояри — за чим ви гості?
ладо моє — за чим ви гості?
- I ряд:** Царівно — за дівчиною,
ладо моє — за дівчиною.
- II ряд:** Бояри — за котрою?
ладо моє — за котрою?
- I ряд:** Царівно — за найменшою,
ладо моє — за найменшою.
- II ряд:** Бояри — ми віддаємо,
ладо моє — ми віддаємо.
- I ряд:** Царівно — ми заберемо,
ладо моє — ми заберемо. (Звягель)

6. ХТО ВИДАВ

Дівчата стоять у півколі, побравшись попід руки. У середині ходить "жінка" (одна дівчина). Понад півколом, з боку ходить "чоловік", якого роллю грають дві дівчини (сопран і альт). Співають на переміну. При останній строфі вихоплюють дівчата "жінку" між себе. (Це натяк на колишнє купно жінок).

- Чоловік:** Хто видав, хто слухав
мою жінку на торзі?
Всі: Коло неї стоїмо, стоїмо,
тобі жінки не дамо!
Чол.: А я вам паски дам,
свою жінку викуплю!
Всі: А ми паску із'їмо, із'їмо,
тобі жінки не дамо.
- Чол.:** Хто видав...
Всі: Коло неї...
Чол.: Я кожухів куплю,
свою жінку викуплю.
Всі: Ми кожухи сходимо, сходимо,
тобі жінки не дамо.
- Чол.:** Хто видав...
Всі: Коло неї...
Чол.: А я вам пива дам,
свою жінку викуплю.
Всі: А ми пиво вип'ємо, вип'ємо,
тобі жінки не дамо.
- Чол.:** Хто видав...
Всі: Коло неї...
Чол.: Жіночці перстень дам,
свою жінку викуплю.
Всі: Злотий перстень на палець, на палець,
тікай, жінко, у танець!

ПЛАСТУНАМ НА ВУХО

Дорогий Розбаничу!

Хочемо їхати з пластовою мандрівкою до Європи, але ми ніколи не їхали літаком — що нас чекає?

Зміі

Дорогі Літаючі Зміі!

Навіть 70 літ тому говорили: “Якби люди-на мала літати, то мала б крила”. За тих кілька десяти років зроблено величезний поступ — від перших “повітряних кроків” у Кіті Гавк до перших кроків на Місяці. Уявіть собі, що крила деяких джетів ширші, чим цілий перший літак. Очевидно, кожний лет — навіть Ваш — буде пригодою.

Боїтеся? Нема причини: статистика виказує, що літаки — найбільш безпечний засіб транспортації.

Як летіти, що робити, чого сподіватися, як те все виглядає?

Треба замовити квитки, тобто місце на літаку. Телефонується до летунської фірми, американські ціни регульовані урядом, але не раз можна знайти коротший лет (дешевіший) чи лет, який вам більше відповідає часом. Міжнародні лети дуже різняться ціною, дзвонить до кількох фірм.

При замовленні подаєте точну дату і час, коли і куди хочете летіти. Раджу летіти “туристичною” або “економічною клясою”; перша кляса багато дорожча. Замовлення можна робити колинебудь, але очевидно — чим раніше, тим краще; найкраще 2 до 3 тижні наперед. Як не їдете ту рою, вам висилають квитки. Є закон, що мусите до 3 днів заплатити за квитки чеком чи переказом. Можете також купити квитки на летовищі; або через агенцію — але кілька тижнів перед летом.

Є ще інші способи — так званий “стенд-бай”, тобто ви купуєте квиток по зниженій ціні, але вже на летовищі, і чекаєте, щоб залишилося місце на літаку. Якщо так, то першість має той, хто перший купив такий квиток. Цей спосіб, очевидно, дуже непевний, спеціально на вікендах і під час свят.

Деякі фірми визнають студентські картки, що дійсні до 22-го року життя. Інші фірми дають знижені ціни і резервацію з умовою, що можна робити резервацію лише тиждень перед летом, не можна летіти по зниженій ціні в певних днях і т. п. Є також “вікендові лети” — за нижчу ціну, якщо летите в обмежених годинах у суботу та неділю. Такі екскурсії також бувають під час тижня. Завжди питайтеся, що дана фірма має — ощадите собі гроші й час.

Не перепакуйтеся! Беріть лиш потрібні речі — за кілька центів можна докупити дрібнички на місці. Це зокрема важливе на міжнародних летах, де платиться додатково за кожний фунт багажу понад означену вагу.

Часом треба зателефонувати до даної фірми чи на летовище за кілька днів наперед, спеціально на міжнародних летах, довідатися, чи літак буде на час і чи ваша резервація актуальна.

Добре приїхати на летовище годину перед відлетом. Довідаєтеся, чи лет буде на час; а нова система контролю-перешукку довго триває, часом півгодини. Беріть зі собою на літак якнайменше. Все тепер переглядають: отвирють жіночі торбинки і навіть на фотографічні апарати дивляться. Залишаєте речі на століку, а самі або переходите через так звані “двері без стін”, або обстежують вас “метал-детектором”, який може навіть знайти ключі в кишені. Ваші валізки також переходять через той “металознаходець”, але їх не відчиняють, хіба як є щось насправду підозріле, можуть вас покликати. Очевидно, тепер всіх пасажирів обсервують, чи ви виглядаєте як “дивний тип”, що може зробити якусь пакість. Деякі чужі фірми уживають рентгену (Х-рей), щоб пересвітлювати валізки. Рентген нищить фільм до апаратів. Запитайтеся, чи фільм безпечний у валізці. Є також наліпки, які дається на валізку: “Фільм — прошу не уживати рентгену!”

Раджу попрощатися з родиною перед перешуком. Деякі летовища творять "кордон санітер", відділюючи перешуканих від публіки. Хто знає, як довго ті перешуки будуть тривати. Кажуть, що перешуки є проти конституції, про те мусить вирішати найвищий суд США, але перешуки дуже зменшили випадки "скайджекінг", і пасажери безпечніше почуваються.

На деяких летах вибирається місце, де хочете сидіти — переважно на більших літаках; інакше сідаєте за клясою — перша спереду літака, "туристична" за ними. Є вже кілька фірм, які позбулися різниці.

Як подорожуєте до чужої країни (окрім США, Канади і Мехіко, де треба тільки метрики народження чи довідки громадянства), треба собі виробити паспорт, а до деяких країн ще візу та посвідку щеплення.

Це переважно триває около два тижні. Виповняєте формуляр, даєте зробити дві малі, не блискучі, чорно-білі знімки, і треба дістати офіційний доказ народження від "кавнті клерка" (не зі шпиталю) — це коштує кілька доларів — або виказ громадянства. Сам паспорт коштує кільканадцять доларів. Паспорт можна навіть набутти через деякі поштові уряди. Візи трішки більше скомпліковані, і може часом довше тривати, щоб їх виробити. Можна їх одержати або через агенцію, або через консулат чи амбасаду країни, до якої хочете їхати.

До Європи вже не треба щеплення проти віспи ("смолпакс"), але до деяких країн Азії, Африки та Південної Америки не тільки треба щеплення проти віспи, але і проти тропічних хворіб. Довідайтеся від лікаря чи уряду здоров'я, де берете щеплення. Вони також виповняють виказ щеплення і прибивають печатку.

Згадаю коротенько кілька важливих речей, про які буду ширше писати пізніше. Паспорту дуже пильнуйте, бо його люблять красти. Також уважайте на валізки, замикайте їх, а апарат завжди носіть зі собою — не на руці, а на шиї — тяжче вкрасти, і бачите злодія. Але це відноситься до подорожі будь-куди, навіть у своєму власному місті. Не тримайте грошей-готівки при собі; за кілька доларів можете дістати подорожні чеки ("тревлерс чекс"), але із знаної фірми. Їх і паспорт завжди доб-

ре мати зі собою. Якщо вам украдуть паспорт, відразу зголосіться до вашого консуляту чи амбасаді у даній країні. Бувають великі труднощі без паспорта, можуть вас із даної країни не випустити чи не впустити до іншої; те саме відноситься до візи і виказу щеплення, спеціально як приїжджаєте назад до Америки. Але ми переважно вродилися чи стали громадянами великих країн — нема чого боятися; однак буває, що даний уряд може когось колить зачепити. Уважайте на закони даної країни, як також на її звичаї. Очевидно — знаменито знати мову.

Також чекають вас усякі перешуки та контролю на кордонах. В Європі вони не суворі: прибивають печатку на паспорт і запитуються, чи щось привозите або вивозите, часом треба заплатити мито ("дүті"). Деякі країни мають більш суворі закони.

"На сліпо" не їдьте. Чим більше довідаєтесь про закони міжнародні і тих країн, до яких їдете, разом із звичаями, історією, культурою і мовою, тим легше і приємніше буде вам подорожувати, ошаджуючи собі витрати часу, енергії і грошей.

Доброго вітру! (за літаком!..).

Розбанич

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДРОЖІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завірює всі потрібні документи.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євгеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79/98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.
★ Зимні і теплі перев'язки, скарпетки, полуденки ★ содові води
★ морозиво ★ солодощі — тем вибагливі, імпортовані
★ шкільні і кані приладдя ★ українські і зарубіжні часописи
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

НА КРИЛАХ ВІТРІВ

Агой! Друзі та Подруги!

Із цим числом "Юнака" починаємо "Куток морського пластування" для всіх тих, що цим зацікавлені. Упродовж року будемо намагатися передати Вам багато знання, яке Вам потрібне для іспитів умілостей із морського пластування. Також подамо ряд різних практичних проєктів та цікавих зайнять. Слідить отже за сторінками, позначеними якором, і збирайте їх у зошит. Надіємося, що це заохотить багатьох із Вас йти за Вашими зацікавленнями й зазнати приємності та визову пластування на воді!

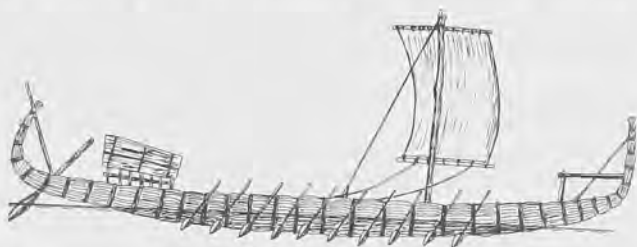
Доброго вітру!

Скіпер

НА КРИЛАХ ВІТРІВ

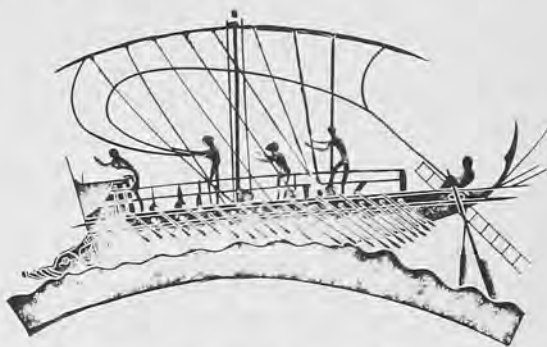
Перші вітрильні судна появилися на середнім Сході більше ніж 4,500 років тому. Для розвитку цивілізації вітрила були дуже важливим винаходом, бо вони дали перший легкий спосіб транспорту різного добра без зусилля людей або тварин. Вітрильники уможливили відносно швидке пізнання земської кулі, контакт поміж далеко віддаленими народами й обмін ідей. Історія їх розвитку — це історія боротьби із силою вітру та спробами цю силу використати для служби людині.

Первісні вітрильники були схожі на єгипетське судно, намальоване на піраміді фараона. **Рис. 1.** Воно було збудоване із в'язанок папірусової трощі, подібно до дараби. Видно, що це був головно веслярський човен, бо фор-

1. Єгипетське судно з папірусу (25 ст. до Христа)

ма його кадовба, примітивне уставлення щогли та незручне чотирикутне вітрило не дозволяли ніякої плавби проти вітру. Отже вітрило піднімалось лише тоді, коли вітер віяв із-заду, у напрямі подорожі.

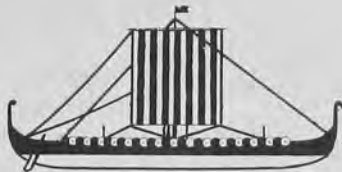
2. Грецька бірема (6 ст. до Христа)

Греки, фенікійці та римляни розвинули техніку корабельної будови. Їхні торговельні судна були міцно збудовані з дерева для плавби по бурхливим Середземнім морю. **Рис. 2 і 3.** Цікаво, що кораблі типу грецьких "бірем" і "трірем" творили перші постійні військові флоти. Хоч у той час вітрила були далі чотирикутні, проте вони були краще змайстровані та уставлені. Ними було значно легше орудувати і можна було плисти не тільки з вітром, але також і навхрест. Все ж таки проти вітру плисти було неможливо, бо чотирикутні вітрила лопотіли і тратили форму, коли були гостро спрямовані до вітру.

Торговельні подорожі фенікійців поширили знання про вітрила на схід, у напрямі Індії та Китаю, на захід по цілому побережжі Європи і також аж на північ у скандинавські країни. Ми всі пам'ятаємо з історії, які надзвичайні подорожі відбували вікінги по Атлантийському океані своїми відкритими човнами, які звалися "дракар". **Рис. ч. 4.** Ось недавно знайшли меч вікінга з 11-го століття у Канаді на березі озера Гюрон.

3. Римське торговельне судно (час імперії)

4. Дракар вікінгів (10-те ст.)

5. Альжирський зебек (13-те ст.)

6. Арабський дау (сучасне)

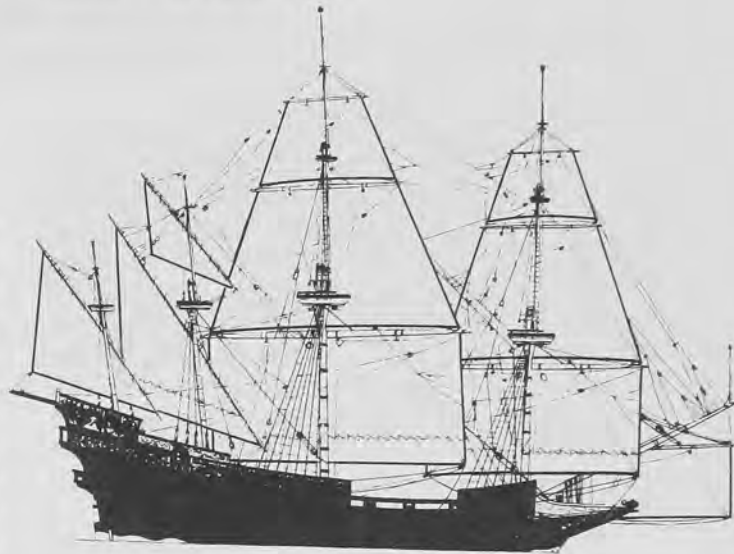

7. Еспанський нао (15-те ст.)

До 15-го століття великий поступ зроблено в будові кораблів. Вони ставали щораз тяжчими, мали більше ніж одну щоглу й декілька вітрил. Однак було ясным, що ними вже не можна буде порушати при допомозі лише весел, якщо вітер не віяв із відповідного напрямку. Отже вітер мусів стати єдиним рушієм кораблів, але для того треба було удосконалити плавбу проти вітру. Розв'язка з'явилась у формі старовинного арабського "латінового" вітрила. Альжирці та араби вживали його на кораблях, які звались "зебеки" і "дау". **Рис. 5 і 6.** Латінове вітрило було цікаве тим, що один його край був прикріплений до довгого скісного патика, який висів на короткій щоглі. Тому саме воно не лопотіло і не тратило своєї форми, коли було наставлене гостро до вітру. Стрімке і високе, воно добре ловило високі вітри. Також було ним легко орудувати. Латінові вітрила дали арабським суднам не тільки більшу швидкість, але також успішну плавбу проти вітру.

Европейці швидко зрозуміли користь латінових вітрил. Вони скоро з'явилися на венець-

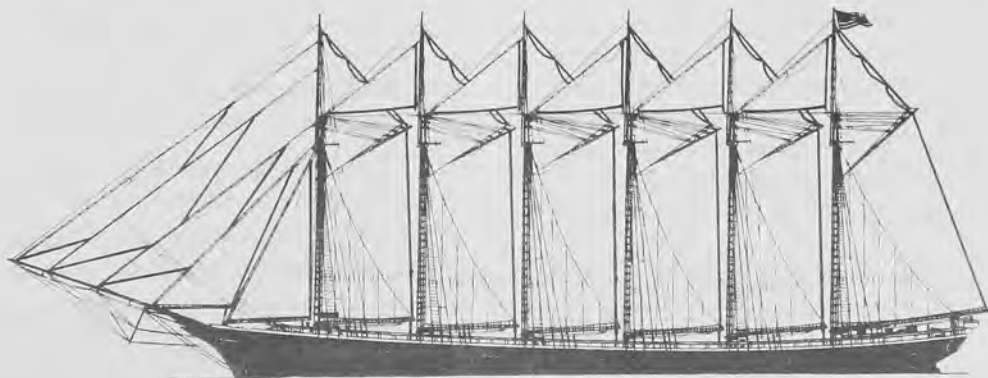
ких галерах, каравелах, "галеонах" і на суднах типу "нао". **Рис. 7 і 8.** Судно Колумба Санта Марія — це було "нао".

8. Еспанський галеон (16-те ст.)

На тих кораблях латінові вітрила мали балянсувати силу вітру та полегшувати працю стернового. Вони також дали цим суднам можливість плисти проти вітрів.

Отже забезпечені "модерними" інструментами навігації і значно кращими кораблями, багато відважних мореплавців, як Васко де Гама, Магелян і Колумб, пустились у незнане, щоб відкрити нові частини земської кулі. Почалась доба колонізації.

9. Американська шкуна (19-те ст.)

10. Американський кліпер (19-те ст.)

Чергові 300 років принесли зі собою докладне зрозуміння законів навігації та корабельної архітектури. Випробувано багато ідей, які б могли зробити кораблі швидшими, безпечнішими і більше ефективними проти вітру. З'явилися дерев'яні вітрильники, що мали аж 7 щогол; судна із різними схемами вітрил; (рис. ч. 9) щогли на 6 вітрил нерозривно досягали понад 150 стіп висоти. Трикутні вітрил почали вживати з переду кораблів, а також між щоглами. Оснащення ставало щораз зручнішим, і відносно малі залоги могли дати собі раду з великим числом вітрил, незалежно від погоди.

Завершення промислових вітрильників прийшло у 19-ім столітті з будовою у Бостоні кораблів класу "кліпер". Рис. ч. 10. Маючи понад 10,000 квадратних стіп брезенту у своїх вітрилах, вони могли досягнути швидкості до 21 милі на годину! Кліпери служили головним для торгівлі невольниками, доставки емігрантів до Каліфорнії та торгівлі з далеким Сходом. Кожна подорож до Австралії, Японії чи Індії вимагала плавби довкола земської кулі і тривала приблизно шість місяців. Кліпер плів швидше з вітром довшим шляхом, ніж коротшим, але проти вітру.

Сьогодні на цілому світі залишилось лише кілька таких класичних кораблів. Краса гладких рис, високих щогол і зграї вітрил не могла у змагу із паровими кораблями. Тих, що залишилися, уживають для вишколу майбутніх офіцерів флоту, а може на спогад того славного минулого, коли людина на білих вітряних крилах поборювала простір океану...

Скіпер

Б. Вольний

29 КВІТНЯ 1918 РОКУ

Шумить, гуде вже Чорне море,
На морі горді кораблі,
І українські в них прапори
Палають в соняшнім вогні.

Колись Москва тут панувала,
Та провалився проклятий цар —
Із гробу воля наша встала,
І вийшло сонечко з-за хмар.

Пливуть, шумлять по Чорнім морі
Вже українські кораблі —
Сміється ясне сонце вгорі,
І радість йде по всій землі.

Залізні панцери ясніють
На кораблях тих сталевих —
Матроси тішаться, радіють,
Що воля знов прийшла до них.

І рідний спів, як грім, несеться,
І рідна мова гомонить —
І море рідне в берег б'ється,
І пристань сурмами дзвенить.

А кораблі стоять, як гори,
Від їх гармат лунає гул,
Крейсери виплили на море:
«Мазепа», «Златоуст», «Кагул».

І «Ростислав» стоїть залізний,
«Святий Євстахій» встав із пут —
І міноносець наш «Завидний»,
А з ним наш славний крейсер «Прут».

І враз — наказ із поля гести
Упав, як грім гузний згори:
«За Україну в бій! Піднести
Всі українські прапори!»

Що знаєш про курені у старшому пластустві?

КУРІНЬ УСП-ок "ШЕСТИКРИЛІ"

Курінь старших пластунок "Шестикрилі", що має вже відоме ім'я в нашій організації, постав у Клівленді 1960 року з гуртків юначок "Чайка" та "Волошки". Група звільнених із юнацтва пластунок довго розглядалася, до якого їм куреня старших пластунок вступити, аж вкінці вирішили заснувати новий курінь і назвати його "Шестикрилі". Цю назву вони взяли з української історії та літератури на пам'ять того, що "Шестикрильцем" звали галицького князя Романа, про якого написала свій високо поетичний нарис Катря Гриневичева саме під цією назвою.

Молоді пластунки з Клівленду Мотря Грушкевич, Маруся Фур, Люба Стецяк, Ксеня Олесницька і Христя Сахно були засновницями цього куреня, вони оформили його правильник і поставили собі як завдання плекати українське слово, пісню, мистецтво, звичаї та обичаї. Моттом для куреня стали слова:

*«Летіти понад буднем
Змагати до висот».*

Завдяки запалові його засновниць курінь швидко ріс і розвивався. "Шестикрилі" стали славні із плекання українських народніх звичаїв, які вони вплели в працю та життя куреня. Вони чи не перші ввели цілий ряд прегарних звичаїв у вінчання своїх членок, як "дівич вечір", "передача вінка", вони також проводять традиційно на юнацьких таборах "хрищення табору" та "ніч під Івана Купала", вони улаштовують у поодиноких станицях Андріївські вечори для старшого пластуства і юнацтва. На пластових з'їздах і зустрічах "Шестикрилі" завжди брали на себе підготовку і проведення спортових змагань і виведення хоро-водів чи гагілок.

Програма куреня широка і різноманітна, широко також уже сьогодні розкинені його члени у т. зв. "крилах", з яких найбільші у Клівленді, Торонті та Нью-Йорку. Курінь на-числює около 50 членок, які живуть у США, Канаді та Європі. Курінна газета "Сорока на плоті", появляється 2-3 рази на рік.

Від часу заснування курінь, як кожна пластова одиниця, перейшов уже багато змін, про-вів чимало цікавих завдань і пережив немало сумних та радісних моментів. Найважчим уда-ром для куреня була трагічна смерть одної із його засновниць і постійного члена курінного

проводу — ст. пл. Мотрі Грушкевич та її вірної помічниці й двоєрідної сестри Оксани.

Але їхні подруги продовжують працю й традицію куреня і постійно з пластовим за-взяттям "летять понад будні та змагають до висот".

---

2. К. УСП-ок і 17. К. УПС-ок "ПЕРШІ СТЕЖІ"

в л а ш т о в у є

ТАБІР РОЗВІДУВАЧОК

від 22 липня до 11 серпня 1973 р.

на "Вовчий Тропі", Іст Четгем, США.

Вимоги: ступінь розвідувачки, скінчених 14 років життя і відбутих 3 юнацькі табори, здоров'я.

Число учасниць обмежене до 20.

Зголошення слати найдалі до 28 квітня 1973 р. на адресу:

Ст. пл. Люба Мазяр,
486 Summit Ave., Maplewood, N. J. 07040

**Обов'язково прочитайте це!
Якщо бажаєте допомогти
" Ю Н А К О В І ",
складіть свій даток
НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"!**

● Тому що самих прибутків з передплат і оголошень не вистачає на покриття всіх ви-давничих видатків "Юнака", мусимо прохати передплатників і читачів "Юнака" складати датки на пресфонд "Юнака" так, як це роблять адміністрації наших інших українських журна-лів і часописів.

● У бюджеті на 1973 р. заплановано прибутків з датків на пресфонд "Юнака" на суму **\$3,500.00**
Досі одержала наша Адміністрація від початку цього року **\$ 955.18**
ПОТРІБНО ЩЕ СКЛАСТИ \$2,544.82

● Якщо Ви ще досі не вислали свого датку на пресфонд "Юнака", **ЗРОБІТЬ ЦЕ ЩЕ СЬОГОДНІ!**

● "Юнак" — це Ваш журнал! Дайте йому свою грошову підтримку! Якщо Ви її не дасьте, то хто це має зробити?!

АДМІНІСТРАЦІЯ "ЮНАКА"

Різне та цікаве

КНИЖКОВИЙ ЗНАК

Книжковий знак або екслібріс, як його називають всіма мовами — так, як ми його сьогодні знаємо — це невеличкий формою знак, який власник книжки вліплює на внутрішню сторінку обкладинки, щоб цим знаком потвердити свою власність даної книжки.

Книжковий знак може бути виконаний одною із т. зв. "шляхетних технік" графіки (дереворіз, сталерит, лінорит), або може це бути рисунок в одному чи більше кольорах, який репродукується, поменшений цинкографічною метою.

Екслібріс, який у такій чи іншій формі існував, відколи почали друкувати книжки, у 20-ому столітті розвинувся у зовсім окрему форму графіки малого розміру.

Сучасний мистець, який виконує книжковий знак, вже не вдовольняється вживати тільки мотив герба чи алегоричної фігури, а намагається виконати твір, який у якійсь формі натякує на зацікавлення чи вигляд, чи поле праці тої людини, для якої книжковий знак виконаний.

Тому зустрічається книжкові знаки з дитячими мотивами — роблені для дітей, чи знаки, які є портретом даної людини, чи знаки, які включають об'єкти зацікавлення книголюба.

Мистецтво екслібрісу в 20-ому столітті зокрема високо стояло в Україні. З початком 20-го століття український екслібріс розвинули Модест Сосенко, Олена Кульчицька, Василь Григорович Кричевський, Юрій Нарбут, Іван Мозалевський, Олексій Усачов, Леонід Хижинський та Олена Сахновська.

Починаючи від 1930-тих років, у підсоветській Україні український екслібріс завмер, як і ціле українське життя — через важкі політичні умовини.

Але в Західній Україні в добі між двома світовими війнами українські графіки досягнули майстерности, яка здобула їм признання на міжнародному терені. Імена передових українських графіків цієї доби — це Павло Ковжун, Володимир Баяс, Микола Бутович, Ярослава Музика, Святослав Гординський, обидва Холодні (батько і син), Михайло Осінчук, Роберт Лісовський і Ніль Хасевич. Вони кожного року виставляли свої праці на виставках "Міжнародної Асоціації Книжкового Знаку", що відбувалися в музеї в Лос Анджелес, та діставали нагороди, грамоти признання і т. п.

Після закінчення другої світової війни, спершу в добі переселенчих таборів, а згодом, після переїзду у нові країни поселення, екслібрісом цікавилися такі наші мистці, як Яків Гніздовський, Мирон Левицький, Мирон Білинський, Любослав Гуцалюк та інші. В Європі діяли та діють далі А. Сологуб та Ю. Кульчицький у Парижі, В. Васьківський у Варшаві та Т. Венгринович у Кракові.

У 1960-тих роках екслібріс відродився теж в Україні. Там є ціле покоління молодих графіків, для яких екслібріс є головною формою мистецького вислову. Вони зустрічаються між собою, обмінюються думками та творять книжкові знаки високої мистецької вартости. Вибір із їхньої творчости зібраний у книжці "Книжковий знак шестидесятників", яка появилась минулого року в Америці.

Для читачів "Юнака" ми вибрали показати три екслібріси видатних українських графіків, а це П. Ковжуна і Я. Музики з 30-тих років та один О. Оброци, сучасного графіка з України.

(Усі три екслібріси із збірки д-ра Миколи Кузьмовича).

А що ви на це?

ДЕЩО ПРО СТОСУНОК ДО ДЕРЖАВИ, У ЯКІЙ ЖИВЕМО

(Дискусія на актуальні теми)

Хочу відкрити дискусію на сторінках "Юнака" на таку тему: Як ми маємо ставитися до країни і її уряду, в якій нам довелося проживати? На мою думку, це одна з найпринциповіших і важливих справ, яка заторкує наше життя на еміграції; тому кожен з нас повинен подумати над цією проблемою і відверто висловити свою думку.

Часто трапляється у розмовах, дискусіях або в листуванні, що хтось із нас назве країну, в якій проживає, "моя держава". Це може походити з чистої звички, перейнятої від товаришів у школі чи студії, які належать до народу, що має свою державу і ми в ній проживаємо, але цього вислову можна вживати і свідомо, коли даний юнак чи юначка справді уважають країну, в якій поселилися, "своєю державою".

Отже справа в тому, чи ми, маючи громадянство якоїсь країни і тим самим обов'язок дотримуватися її законів, маємо ідентифікуватися з нею, а головню з політикою її урядів. Очевидна річ, що треба підпорядкуватися законодавству даної країни, і коли, наприклад, існує закон, що кожного юнака забирають в певному віці до військової служби, то ясно, що тому треба підкоритися, але це не мусить означати, що треба заступати позицію і політичні цілі даного народу, або ще менше даного уряду. Бо коли, приймим, політика даної держави для українського народу позитивна, то нам легко її привітати, але коли ми з нею ідентифікуємося, то чи ми знаємо, як вона буде завтра виглядати, а окрім того, чи не буває воно досить тяжко ствердити, чи дана політика шкодить, чи допомагає нашому народові? Далі — може трапитися легко такий випадок, що хтось заступатиме політику уряду держави, в якій проживає, а його український товариш, якому довелося проживати в іншій країні, також ідентифікуватиметься з політикою свого уряду, який може займати протилежні позиції. Яке ж має бути взаємне відношення цих товаришів, коли ненароком ці "їхні" держави попадуть у конфлікт? По чій боці мають вони стати? Чи не привело б це їх до того, що вони без власної вини могли б стати смертельними ворогами? Тому, що ми розкинуті по країнах цілого світу, то це мог-

ло б мати дуже неприємні й небажані наслідки. Нас обурює, коли ми в українських радянських газетах і журналах читаємо "наша велика столиця Москва", "наш советський народ", "наша батьківщина — Радянський Союз". Але чи це велика різниця, коли хтось країну, в якій проживає, називає "своєю державою", будь це Америка, Франція чи Англія?

Тому, що "Юнака" читають молоді українці, які проживають у різних країнах, було б цікаво і корисно почути думки на цю тему. Сьогодні, коли молодь куди більше заактивізувалася також на політичному відтинку, напевно турбують її також подібні питання. Тож відкриваю цю дискусію і ждатиму з нетерпінням відгуку українських юначок і юнаків, які задумалися над цією проблемою.

Марко Горбач
Франкфурт, Німеччина

**УКРАЇНСЬКЕ
СПОРТОВЕ
ТОВАРИСТВО
„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ”
НЮАРК, Н. Дж.**

повідомляє усіх зацікавлених дівчат і хлопців
у віці 12-18 років, та усі молодечі організації,

ЩО ЧЕРТОВА

СПОРТОВА ШКОЛА „Чорноморської Січі”

відбудеться на протязі 3-ох тижнів,

**в часі від 22 липня до 11 серпня ц. р.
на оселі УРС „Верховина”
в ГЛЕН СПЕН, НЮ ЙОРК**

- Вишкіл: копаний м'яч, відбивання, теніс, плавання.
  - Фахові інструктори і опікуни.
  - Реченець зголошень до 30-го ЧЕРВНЯ 1978 року.
- Спортова Школа „Чорноморської Січі” заслужила собі на визнання УСЦАК, Управа якого закликає українську організовану молодь до участі в спортовому вишколі.

По інформації писати:

UKRAINIAN SITCH SPORT SCHOOL
680 Sanford Avenue Newark, N.J. 07106

Птахи України

СПІВОЧИЙ ДРІЗД

Серед численного пташиного хору одне з перших місць належить співочому дроздові. До прильоту пернатого маестро — солов'я він у квітневі вечори є неперевершеним солістом лісових концертів.

Натрудившись за день, один по одному затихають пернаті музиканти. Останню трель проспівав зяблик. Закінчивши безупинне юління, присів спочити лісовий жайворонок. Не чути моторних синичок. У лісі на якийсь час настає тиша. Навіть вітрець втомився і не гомонить у соснових голках. Співочий дрізд усе вичікує, щоб хто-небудь, бува, не перебив його. Ось вогняний диск сонця вже тане за лісом. Прохолода розливається низиною. Час після прогулянки вертатися додому. До зупинки електрички добрих два кілометри. Але чекаємо на дрозда. Нарешті голосною флейтою з переливом дрізд узяв першу ноту, повторив її, далі почав чітко виводити кожну строфу — і полинула чудова пісня. Здається, що птах повільно виводить кожен такт і сам вслухається в попередню ноту, чи не фальшива вона.

Майстерний співець лле й нові строфи, використовуючи всі можливості дорогої флейти — свого горлечка. Заслухаєшся співочого дрозда і завжди повертаєшся з лісу пізно ввечері. Вже зовсім стемніло, а він усе сипле й сипле барвисті колінця.

Співочих дроздів можна почути з березня по жовтень і в листяному і в хвойному лісі. Цей птах в'є у кущах і на невисоких деревах оригінальне гніздечко. Проте всередині не встеляє його м'якою підстилкою, як це роблять інші птахи, а старанно вимазує деревною трухлявиною, змішаною із слиною. Живиться співочий дрізд різними комахами й слимаками. В лісі іноді можна побачити пеньки-ковадла, на яких цей птах розбиває вапнякові панцери молосків. Восени дрозди охоче їдять різні лісові ягоди.

Із книжки "Серед рідної природи"
Володимира Пархоменка

"ПОБРАТИМ"

Ідучи лугом над Дніпром, я побачив у заростях шелюги птаха, схожого на яструба. Непевно змахуючи крильми, він перелітав з одного куща на інший. Звідки тут узявся молодий яструб?

— Дивно, — думаю собі.

Іду до куща. Над головою у мене з тривожним писком в'ється пара плисок. Ось, нарешті, і місце, куди сховався птах.

Почувши крик плисок, він широко розкрив дзьоба, затріпотів крильми, випрошуючи їжу. Тепер я зрозумів — це було зозулення, яке щойно залишило на землі гніздо своїх названих батьків. А ті тепер літають за ним, носять зажерливому годованцю гусінь, комах. Смішно було дивитись, як маленькі стрункі плиски годували зозулення у кілька разів більше за них самих.

А де ж пташенята цієї пари плисок? Їхній "побратим"-зозулення з перших же годин життя виявився безжалісним: тільки но якесь пташеня в гнізді випадково торкнеться спини зозуленяти, як воно, упираючись у дно, розчепіривши ноги, починає задкувати. Голі свої крильця зозулення закидає далеко назад, підсаджуючи собі на спину бідне пташеня. Наблизившись до краю гнізда, зозулення підіймається на ногах і сильним поштовхом викидає маля геть.

Так жорстоко й безжалісно розправилось воно з усіма плисенятами.

А іноді голе, сліпе, щойно обсохле зозулення викидає з гнізда яйця.

Річ у тім, що насиджування яйця зозулі триває всього одинадцять діб, тоді як у більшості горобиних птахів — 13-15. Вилупившись з яйця раніше, ніж пташенята справжніх батьків, воно поспішає звільнити гніздо для себе одного.

Ненавидять дрібні пташки зозулю. Тільки но вона з'явиться, здіймається гамір, крик... Женуть її гуртом зяблики, вівчарики, горихвістки. Потай, коли поблизу нема хазяїв, принесе у дзьобі і підкине зозуля своє яйце у чуже гніздо.

А коли вилупиться зозулення і безжалісно розправиться зі своїми "побратимами", ті ж самі пташки, що колись гнали і клювали зозулю, будуть дбайливо вигодовувати її пташеня.

З книжки "Серед рідної природи"
Володимира Пархоменка

ПІДГОТОВЛЯЄМОСЯ ДО ПЛАСТОВИХ ПРОБ

ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ

Санаторія "Україна", Крим

1. Які моря межують з Україною?

3 Україною межують Чорне і Озівське море.

2. Яке значення має море?

Море є природною границею, найдешевшим торговельним шляхом, місцем для флоту та джерелом рибальського промислу.

3. Як звуться найважливіші українські пристані (порти)?

Найважливіші українські пристані звуться: Одеса, Севастопіль, Миколаїв і Херсон.

4. Як звуться головні ріки в Україні?

Головні ріки в Україні: Дніпро, Дністер, Дон, Донець, Бог, Буг, Сян, Кубань, Прип'ять і Десна.

5. Як звуться українські гори?

Українські гори звуться: Карпати, Кримські гори (Яйла) і Кавказ. Усі вони однак лише частково належать до України.

6. Де живуть гуцули, де бойки, а де лемки?

Гуцули живуть у Чорногорі й східних Горгонах, бойки у західних Горгонах і у Високому Бескиді, а лемки в Низькому Бескиді.

7. Де найважливіші лікувально-відпочинкові курорти в Україні?

Найважливіші лікувально - відпочинкові курорти в Україні є в Ялті, Сочі, Трускавці, Яремчу, Ворохті й Криничі.

У жовтні 1971 р. на адреси численних українців в США і Канаді, а може і в інших країнах, пошта принесла зелені листівки-реклами із запрошенням стати членами Книго-клубу.

Це в Торонті зорганізувалася група ентузіастів поширення української книжки, яка виступила з таким корисним задумом. Бож справді любителям книжки дуже тяжко слідкувати за все новими виданнями; книгарень, які тримали б усі видання, майже нема, каталогів видань майже не бачиться, у часописах вістки про видання дуже рідкісні і неповні. Завдання дбати про це, інформувати короткими рецензіями про цікаві нові видання перебрав на себе Книго-клуб.

Проминуло 1 і 1/2 року з того часу, і Книго-клуб за цей час встиг запропонувати чи вислати своїм членам цілий ряд цікавих книжок, як "Золотий плуг" Докії Гуменної, "Зруб і парости" Юрія Лавріненка, "Жак фаталіст і його пан" Дені Дідро, "Павлів тріумф" Люби Коленської, сам перевидав повість для молоді "Грає синє море" Станіслава Тельнюка та інші. Також вислано зразки "Екс лібрис" мистця Мирона Левицького, які читачі могли собі замовляти із своїм прізвищем.

Кожних 3 місяці до читачів Книго-клубу приходять картка із повідомленням-рецензією про кілька книжок, з яких одна є головним вибором на даний квартал. Якщо член годиться на головний вибір, не потребує відписувати, за кілька тижнів одержить книжку. Обов'язком члена є протягом двох років закупити 4 книжки головного вибору.

Книго-клуб узявся за дуже важливу ділянку в українському житті — пропагування книжки. Можна справді сказати: книжка шукає читача.

Пластунам буде цікаво знати, що засновниками Книго-клубу були відомі пластунни: пл. сен. Юрій Даревич — керівник виховної дії Головної Пластової Булави, пл. сен. Богдан Струк — колишній комендант пластунів у Канаді.

Адреса:

Knyho-Kliub, Box 1102, Station "D",
Toronto 9, Ont., Canada

ПРИСДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!

ХРОНІКА

НАШ КУРІННИЙ ЯРМАРОК

Можна сказати, що влаштування різдвяних ярмарків увійшло вже в традицію нашого куреня. Бо це ж уже 3-тій з черги ярмарок влаштували ми перед останніми різдвяними святами.

Підготовку почали ми зараз після літніх вакацій. Кожна з нас взяла на себе одну чи дві ділянки, за які відповідала. Більшість юначок займалася вишивками і підготовкою пропаганди.

Юначки дуже завзято взялися до праці, і коли прийшлося нам розкласти весь придбаний нами товар, ми самі були здивовані, скільки речей появилось на наших ярмаркових столах.

Між нашим товаром була вишита ікона Богоматері, дві великі ляльки-гуцулки, ведмедики в гуцульських китарах, вишивана хлоп'яча сорочка, краватка, рушнички, серветки, хустинки, фартушки, різного роду кераміка, а теж на окремому столі лежали українські книжки для дітей і молоді, які ми спровадили від ОПДЛ і з книгарні "Арка" в Нью-Йорку. Між книжками були також пластові видання, які надіслала нам кооператива "Молоде життя", а теж пластові різдвяні картки.

Залю ми прибрали святочно. Столи застелили білими паперовими обрусами, які були прикрашені ручно мальованими зображеннями. Це праця наших попередниць, яку ми зберігаємо в нашому магазині. На видному місці стояла маленька прикрашена і освічена ялинка.

Ярмарок відбувався у дві неділі грудня: 10-го і 17-го, від 8-ої години ранку до 1-шої по пол. Вся підготовка була зроблена вже в суботу. У неділю ми приносили ще свіже печиво та приготувляли теплу каву і чай.

Після кожної Служби Божої приходило багато покупців і глядачів. Всі оглядали нашу працю і кожний старався щось купити, знаючи, що зароблені гроші призначені на допомогу потребуючим.

Курінна — пл. розв. Ляля Войтович і курінна писарка — пл. розв. Ірка Черніга.

Чергові, які пильнували нашого ярмарку.

Всі юначки брали активну участь у цьому ярмаркові. Ми поділилися дижурами, але були між нами і такі, які залишилися впродовж цілого ярмарку. Багато товару ми розпродали, а те, що залишилося, сховали на другий рік.

На перших схожинах проводу, які відбулися після ярмарку, ми поставили тільки невелику суму залишити в нашій курінній касі на наші біжучі потреби, а зароблені гроші ми розділили так: закупили і вислали теплі зимові речі для малої дівчинки в Україні, яка залишилася без батьків, допомогли одній місцевій пластовій родині, а 50 доларів вислали на Пресовий Фонд "Юнака".

Наш цьогорічний ярмарок ми провели з успіхом. Цей наш успіх завдячуємо дружній співпраці кож-

ної з нас і допомозі наших приятелів. Маючи повне задоволення з проробленої нами праці, ми запланували вже такий ярмарок на наступний рік.

Скоб!

Пл. розв. Ляля Войтович
курінна

ЩЕДРІВКА

Гурток "Жоржина", 16-тий курінь УПУО-ок ім. Ц. Паліїв, Торонто.

В навечер'я Свята Богоявлення всі Жоржини, з подругою Р. Ганківського, зустрілися в Пансіоні ім. Івана Франка і звучним "Добрий вечір тобі..." привітали наших старших громадян. Для відмічення нашої давньої ноші юначки поодягали хустки-накидки, подібні до ношених в багатьох місцевостях України. Наша пісня, побажання, а може і ноша мали зворушливий вплив на мешканців Пансіону. Їхні обличчя засяяли радістю, а рівночасно сльози заблестіли в очах, мабуть на згадку минулих років. Від них ми мали нагоду заслухати пісень незаписаних в співаниках, а привезених в пам'яті з Рідної Землі.

Завдяки вмілій транспортуції подруги Ганківської ми також встигли відвідати всіх юначок нашого гуртка і привітати щедрівкою наші родини, вручаючи власної роботи святочні картки. Це рівночасно дало нам нагоду пізнати традиційність і гостинність наших родин.

Вкінці завершили ми цей вечір ще одним добрим ділом, віддаючи зібрану "щедрівку" на видавничий фонд "Юнака".

Пл. юн. Ірка Хичій,
гурток "Жоржина"

ХУІ Кур. ім. Цюпи Паліїв, Торонто

Мандрівний табір «Слідами Незабутніх Предків»

Карта із зазначенням шляху мандрівного табору

У часі від 21 січня до 11 лютого пластуни й пластунки Аргентини в числі 34 провели перший цього роду табір у діаспорі, а це мандрівний табір по українських поселеннях Аргентини й Бразилії, який мав не лише за завдання відбути цікаву мандрівку, але в першу чергу відвідати українських поселенців у далеко відданих провінціях Аргентини й Бразилії і понести туди українську свідомість, знання історії та географії серед тамошньої української молоді та інформації про теперішні події в Україні.

Учасники цього мандрівного табору взяли участь у посвяченні угального каменя української католицької церкви в Посадас (Аргентина) та у відкритті однотижневої зустрічі української молоді Аргентини, Бразилії та Парагваю в Національному парку коло водопадів Ігуасу в Місіонес.

Звітціля ми одержали вже привіт для "Юнака" з підписами всіх учасників мандрівного табору, як також карточку від нашої вірної подружки, крайової комендантки пластунів і одної з організаторок цього незвичайного табору, ст. пл. Марусі Литвин такого змісту:

Дорога Подруго!

Засилаю Вам "гарячий" привіт із тропічної червоної землі Місіонес. Мандрівним табором ми вже заїхали до водопадів Ігуасу. Завтра правдоподібно вирушаєм до Бразилії в напрямі Курітіби. Табір ми назвали "Слідами незабутніх предків". Нас усіх разом є 34 таборовики включно з Мартою з Австралії. Пригод багато, і напевно їх опишемо до "Юнака".

Скоб!

Ст. пл. Маруся Литвин

РОЗГАДКА ДО ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ЗАГАДКИ ІЗ "ЮНАКА" ЗА БЕРЕЗЕНЬ 1973 Р.

П Е Т Р У С Ь
С У Б О Т І В
Д А Й З Л О І
К А Т Р У С Я
Ч И Г И Р И Н
Х У С Т И Н А
Г А М А Л І Я
Д О У М А Н І
З А П О В І Т
П Л У Г А М И
М О Л И Т В А
Т Р И Л І Т А
Г А Л А Й Д А

Привіт із табору

Водопад Ігуасу

CANADIAN CANCER SOCIETY КАНАДСЬКЕ ТОВАРИСТВО БОРОТЬБИ З РАКОМ

дає підтримку

- науковим дослідям
- освідомним акціям
- обслузі хворих пацієнтів.

Ви можете дати допомогу
Канадському товариству боротьби з раком.
Жертвуйте щедро під час квітневої збірки!

ЕДУКАЦІЙНА АКЦІЯ

Під час квітня, який проголошено місяцем боротьби з раком в Канаді, добровольці Канадського товариства боротьби з раком відвідають домів та підприємства і роздадуть сотні тисяч інформаційних брошур.

“У цих брошурах наголошено методи запобігання і важливість раннього відкриття цієї хвороби” — заявила Джін Лейборн, президент

едукативної акції в районі Метрополітального Торонта. “Цього року в них подано низку наново провірених правил, т. зв. “Сім кроків до здоров’я”, — продовжувала пані Лейборн. Вони включають попередньо подані сигнали небезпеки та сім правил, які вважаються кращими ніж попередні, і причиняться до зміни поглядів на рака серед громадсько-

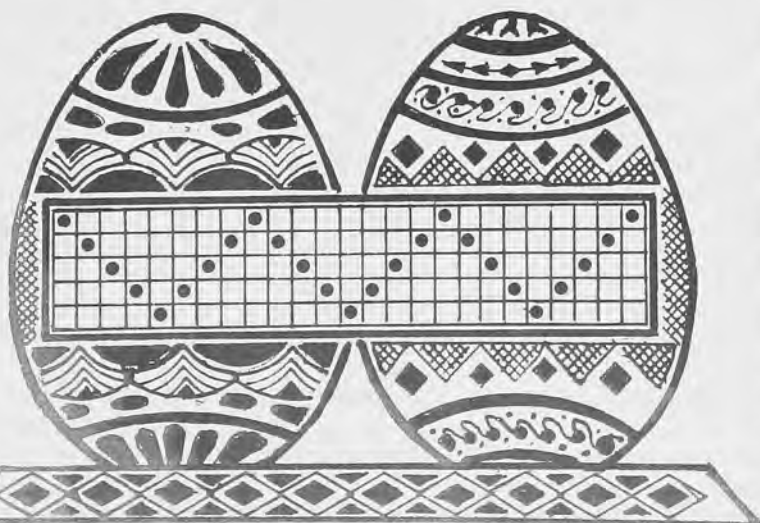
сти на краще”.

Нові правила такі: 1. Пройдіть медичний огляд та огляд зубів. 2. Спостерігайте за будь-якою зміною вашого здоров’я. 3. Зверніть особливу увагу на гулю чи рану, що не гоїться. 4. Не перебувайте забагато на сонці. 5. Не куріть. 6. Пройдіть “Пап тест”. 7. Огляньте щомісяця свої груди.

ВЕЛИКОДНЯ ЗАГАДКА

(подав вуйко Влодко)

25 слів, складених з п’ятьох букв за поданими в низу значеннями вписати доземо у прямокутник, поміщений на писанках. Квадратики, позначені точками, читані зліва направо дадуть бажану розв’язку.

1. Брат Кия
2. Має кінь
3. Рід капелюха
4. Українська молодеча організація
5. Ріка в Галичині
6. Сучасний український маляр
7. Частина кістяка
8. Урочистий день
9. Звір карпатських лісів
10. Рід дерева
11. Чоловіче ім'я
12. Музична драма
13. Головний орган кровоносної системи
14. Часописи і журнали
15. Довга дощова погода
16. Ігровий комплекс новаків
17. Городиня
18. Український гетьман
19. Частина тіла
20. Рід чисел
21. Птиця-бродун
22. Жіночий рід т. 9
23. Плечі
24. Добрий невидимий дух
25. Лівобічний доплив ріки Бога

ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТАБОРИ І МАНДРІВКИ

ЛІСОВА ШКОЛА

Друзе!

Хочеш бути в проводі табору юнаків? Зголосися спершу до Лісової Школи!

Лісова Школа дає Тобі нагоду:

ознайомитися практично з веденням таборів для юнаків,

засвоїти собі практичне знання, потрібне до 3-ої пл. проби,

скласти іспити вмілостей,

провести два тижні в цікавому таборі серед дружнього, веселого гурту пластунів, що прийдуть з різних країн та місцевостей.

Ті, що будуть прийняті на вишкіл, одержать спершу друковані матеріали, з якими мусять ознайомитися в квітні й травні, щоб у таборі не тратити часу на речі, що їх можна вивчити дома. В половині травня буде письмовий іспит з цих матеріалів, і тільки 32 кандидати, які матимуть найкращі висліди, будуть прийняті до табору Лісової Школи, що відбудеться від суботи, 30 червня до суботи, 14 липня ц. р., в горах Кетскіл, коло місцевости Гантер у стейті Нью-Йорк.

Для успішного закінчення вишколу треба відбутися по таборі Л. Ш. практику в проводі табору УПЮ-ів.

Вписове на вишкіл, платне при зголошенні, 10.00 амер. дол. Вписового не звертається, хіба що зголошення кандидата взагалі не було прийняте. Оплата за табір, платна до 10 червня, 60.00 амер. дол. Доїзд на місце табору оплачують самі кандидати.

Зголошення до Лісової Школи треба повнити, дати підписати зв'язковому або коштовому, долучити чек або грошовий переказ на 10.00 амер. дол. та вислати на адресу:

Mr. ANDREW MYCIO,

201 Eastern Parkway, Newark, N. J. 07106

Чек чи грошовий переказ виставити на прізвисьце, подане в повищій адресі.

Закликайте Ваших друзів і приятелів передплачувати і читати «Юнака»!

ПОДОРОЖ ПЛАСТУНІВ ІЗ США ДО ЄВРОПИ

За згодою пленуму Крайової Пластової Старшини плянується пластова мандрівка до Греції, Югославії та Австрії від 17 червня до 10 липня 1973 р.

Учасниками можуть бути юнаки і юначки із ступенем розвідувача-розвідувачки і старше пластуństwo до 20-го року життя. Число учасників обмежене до 75, включно з проводом.

У програму включено оглядини історичних пам'яток, музеїв, університетів, Акрополісу, святині Зевеса і т. д., а також відвідини опер чи театрів.

Приватні автобуси будуть перевозити учасників і учасниць, починаючи з Атен, через Лярісу, Сальоніки, Скопе, Тітоград, Дубровнік, Сараєво, Баню Люку, Загреб, Люблян до Відня.

Плянується зустріч із українською громадою в Бані Люці і Відні та відвідини могили Основоположника Пласту Дрота у Відні. Багато часу призначено на особисті заінтересовання.

Учасники будуть приміщені в готелях. Точні інформації, подрібний плян та карти зголошень можна одержати у станичних, коштових або в Крайовій Пластовій Старшині.

Кошти мандрівки \$639.00. Транспортиацію, готелі, прохарчування 3 рази денно, квитки до опери чи театру та фахових провідників у кожній місцевості включено в цю суму.

Зголошення треба прислати до 1 квітня 1973 р. із залученим чеком на \$100.00, виставленим на KOWBASNIUK AGENCY, яка посередничить в організації мандрівки.

Пл. сен. Слава Рубель, ККП-ок
Пл. сен. Володимир Свинтұх, ККП-ів

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА в Торонті

на корисних умовах
● дає ПОЗИКИ
та

● приймає ОЩАДНОСТІ
● Пластова Кредитівка міститься
у Пластовому Домі в Торонті.
● Урядові години:

вівторок і п'ятниця 7-9 вечора.
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

ГОЛОСІТЬСЯ ДО "ШКОЛИ БУЛАВНИХ"

Міжкрайовий вишкіл провідниць таборів юначок відбудеться літом 1973 р. **від 30 червня до 14 липня** на посілости п. Т. Кулика в горах Кетскіл, коло місцевости Гантер, Н. Й.

"Школа Булавних" дає нагоду пластункам ознайомитися практично з веденням таборів для юначок, засвоїти собі знання таборування, здати іспити вмілостей з деяких практичних ділянок та виказати здібності провідництва.

Вишкіл складатиметься, як щороку, з двох частин:

1. Кореспонденційної підготовки в квітні-травні враз із іспитом.

2. Двотижневого табору в часі від 30 червня до 14 липня.

Зголошення старших пластунок і юначок, які склали принаймні другу пластову пробу та покінчили 16 років життя і мають дані бути булавними у таборах юначок, просимо надсилати до 31 березня ц. р., виповнюючи точно зголошення за поданими вказівками. Вчасний реченець зголошення зумовлений кореспонденційною частиною вишколу.

Звертаємо увагу, щоб на вишкіл зголошувалися лише ті пластунки, які мають справді бажання бути провідницями в таборах юначок і які мають для цього відповідні дані.

Вписове на вишкіл, платне при зголошенні, становить 10 ам. дол. Оплата за табір, платна до 10 червня 1973 р., 60 ам. дол.

Вписового не звертається, хіба що зголошення кандидатки взагалі не було прийняте. Доїзд на місце таборування оплачують учасниці табору самі.

Зголошення слати на адресу:

O. KUZMOWYCZ
221 Fire Island Avenue
Babylon, New York 11702, USA

4-ий АКАДЕМІЧНИЙ ЛІТНІЙ КУРС НА УКУ В РИМІ

(УПІБ, Рим) — Подаємо до відома всім зацікавленим, що цьогорічний 4-ий літній курс на Українському Католицькому Університеті ім. св. Климентія Папи в Римі відбудеться в днях між **19 червня і 19 липня 1973 року** (а не, як подано в попередньому числі "Вістей з Риму", від 15-го до 15-го, з огляду на Зелені Свята, які припадають 17 червня ц. р.) в приміщеннях Університету. Зголошені виклади таких професорів:

1. **АНТОНОВИЧ Мирослав**: Українська партесна (хорова) музика 17-18 ст. (-до Бортнянського). Вправи: Аналіза літургичних співів на основі нотних та грамофонних записів (стиль композицій та їхнього виконання).

2. **БІДА Константин**: Іван Франко — літературна творчість та еволюція його світогляду.

3. **БОЦЮРКІВ Богдан**: Церква й держава в Україні від 1917 року.

4. **ЗЕЛЕНИЙ Петро**: Народне господарство України. Курс обіймає десять лекцій із титулами кожної лекції.

5. **КАЗИМИРА Богдан**: Соціальне вчення Церкви.

6. **ЛЕВ Василь** (декан): Граматика староцерковнослов'янської мови. Морфологія. Вправи: Інтерпретація церковнослов'янських текстів.

7. **ЛЕНЦИК Василь**: Вибрані питання з історії української Церкви 18-20 ст.

8. **ЛОНЧИНА Богдан**: Західноєвропейська література в епосі гуманізму й барокко.

9. **МАЛАНЧУК Преосв. Кир Володимир**, Екзарх Франції: Історія модерної та сучасної філософії.

10. **МАРУНЧАК Михайло**: Соціальні процеси українців Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії та Югославії.

11. **МУЗИЧКА Іван о.**: Виховні вартості у християнській педагогіці.

12. **ОВЧАРЕНКО Марія**: Основні етапи розвитку української літературної мови від Шевченка до найновіших часів.

Оплата за курс становить 70.00 ам. дол.; кошти перебування — 5.00 доларів на день. Зголошення просять присилати на адресу Університету:

Universita Cattolica Ucraina, Via Boccea, 478 — 00166 Roma, ITALIA

»МАНДРІВНІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ«

Пластові Курені "ПЕРШІ СТЕЖІ" організують мандрівку для старших пластунок **"МАНДРІВНІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ"**

до Греції та довколишніх островів
Час: від 17 червня до 10 липня 1973 р.

Приблизні кошти: літак Нью-Йорк — Атени (в обі сторони) \$298 (youth fare, subject to change);

перебування в Атенах — \$125;

5-денна прогулянка автобусом — клясична тура (Корінт, Мікени, Спарта, Олімпія, Дельфи, Термопілі) — \$95;

5-денна прогулянка кораблем (острови: Родос, Крета, Санторіні, Дельос, Міконос) — \$108.
Число учасниць обмежене до 20.

Зголошуватись до 31 березня на адресу:
Mrs. NATALKA SONEVYTSKY

62 E. 7th St., New York, New York 10003

ДАТКИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА" що вплинули до 8-го березня ц. р.

КАНАДА:

● 16-ий Курінь УПЮ-ок ім. Цюпи Паліїв, гурток "Жоржина", Торонто, защедрював на пресфонд "Юнака"	\$45.05
● Замість квітів на могилу бл. п. Євгена Хмільовського, що помер 10-го вересня 1972 р. у Новому Ульмі, Німеччина, складає на пресфонд "Юнака" Родина Маланчій, Торонто	10.00
● Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. інж. Дмитра Пілецького з Чикаго, США, Батька пластунів Адріани, Марка і Тетяни, на пресфонд "Юнака" складає М. Василик з Родиною, Торонто	10.00
Пл. юн. Нестор Войчишин, Оттава	6.00
Ст. пл. Христя Ковалик, Торонто	5.00
Пл. юн. Андрій і Наталя Латишки, Торонто	5.00
Ст. пл. Христя, юн. Ігор і Ліда Голубінські, Торонто	4.50
Пл. сен. д-р Володимир Медвіцький, Торонто	4.00
Ст. пл. Теодосій Віланюк, Торонто	2.50
Ст. пл. Люба і юн. Леся Войко, Едмонтон	2.50
Петро Срібняк, Вінніпег	2.50
Пл. юн. Володимир, Юрій і Віра Дроздовські, Торонто	2.50
Пл. юн. Євгенія Заставна, Торонто	2.50
Пл. юн. Орест Твердохліб, Торонто	2.50
Пл. юн. Іруся Казанівська, Ст. Кетерінс	2.50
Пл. юн. Галина Венеш, Торонто	2.50
Пл. юн. Оля Коробайло, Ст. Кетерінс	2.50
П. Юстина Сироїд, Еспаноля	2.50
Пл. юн. Соня, Роман і Володимир Кухарі, Ст. Кетерінс	2.50
Пл. юн. Петро Кравчук, Монреаль	2.50
Юрій Курчаба, Торонто	2.50
Пл. юн. Петро Качмарчук, Торонто	2.50
Юліян Березовський, Міссісага	2.50
Пл. юн. Роман Кошарич, Монреаль	2.50
Пл. юн. Роман Савдик, Монреаль	2.50
Ст. пл. Роман і Ліда Дикуні, Торонто	2.00
Пл. юн. Христя Вінтоняк, Торонто	2.00
Пл. юн. Зенон і Оксана Воднаруки, Торонто	2.00

Пл. юн. Андрій Кос, Торонто	2.00
Пл. юн. Андрій і Роман Панькові, Торонто	1.50
Пл. юн. Маруся Копистенська, Торонто	1.00
Пл. юн. Юрій Бучко, Торонто	1.00
Пл. юн. Марта і Дарія Шараневичі, Торонто	1.00
Пл. юн. Орест і Юрій Гірянки, Монреаль	1.00
Канада разом	\$143.55

США:

● Із збірки на похороні пл. сен. Миколи Оленіча, який відійшов на "Вічну Ватру" 22. 11. 1972 року в Чикаго. По \$10.00 склали: пл. сен. Іван Лисейко, пл. сен. Ераст Бурачинський, пл. сен. Тарас Ліськевич, пл. сен. Роман і Галина Заяць; по \$5.00 склали: пл. сен. Василь Литвин, п. Микола Люшняк і п. Юрій Пеняк, разом	55.00
● 34-ий Курінь УПЮ-ок ім. 500 Героїнь із Кінгіру в Сиракузах, дохід з Різдвяного Ярмарку	50.00
● Із розпродажу брошури Р. Рахманного "Червоний сміх над Кисвом" в Ньюарку, яким займався: д-р В. Кліш, д-р Р. Кос, п. О. Труш і п. Д. Миндюк	43.50
● Замість квітів на свіжу могилу сл. п. Петра Полянського, довголітнього голови Пластприяту в Клівленді, склали — Ірина і Мирослав Іванишини і Марія і Микола Коваліські	40.00
● Замість квітів на могилу св. п. проф. д-ра Сави Никифоряка, колишнього зв'язкового 11-го Куреня ім. І. Мазепи в Станиславові в Україні, складає на пресфонд "Юнака" пл. сен. Тарас Ліськевич з Чикаго	25.00
Пл. сен. Володимир Корнага, Нью-Йорк	15.00
● 35-ий Курінь УСП-ів "Побратими", Чикаго, замість квітів на свіжу могилу св. п. пл. сен. Дмитра Пілецького	10.00
Пл. сен. Ярослав і Марія Ганкевичі, Чикаго	10.00
Ст. пл. Андрій Ярош, Форест Гіллс	6.00
Пл. сен. Володимир Ерденбергер, Клівленд	5.50
Пластова Станиця, Воффало	5.50
Пл. юн. Таїса Шеремета, Вінгемтон	5.00
Ст. пл. Ростислав і Марія Смики, Чикаго	5.00
Пл. юн. Христя Дзюба, Воффало	4.00
Пл. юн. Орест Топольницький, Воффало	3.50
Пл. юн. Іван Матвішин, Чикаго	3.50
Пл. юн. Михайло Миштин, Парма	3.00
Ст. пл. Богдан і пл. юн. Леся Сененки, Джерзі Сіті	2.50
Пл. юн. Андрій Літинський, Дітройт	2.50
Пл. юн. Олесь Кузьма, Гартфорд	2.50
Пл. юн. Марко Мотика, Рочестер	2.50
Пл. юн. Орест Кальба, Воррен	2.50
Пл. юн. Оксана Карачевська, Йонкерс	2.50
Пл. юн. Юрій Кух, Джерзі Сіті	2.00
Родина Коропецьких, Балтімор	2.00
Пл. юн. Ігор Руденський, Парма	2.00
Пл. сен. Юрій і Авра Слюсарчуки, Скенектері	2.00
Ст. пл. Марта Авдікович, Ньюарк	1.75
Пл. юн. Христя Флонт, Дітройт	1.50
Пл. сен. Роман Микита, Кліфтон	1.50
Пл. сен. Орест і Аня Гаврилюки, Сілвер Спрінг	1.00
Пл. юн. Євген Дашко, Чикаго	1.00
Пл. юн. Марта Шанковська, Парма	1.00

Пл. юн. Гордій Гріффо, Роквіл	0.50
Пл. юн. Ірина Микитин, Норт Голлівуд	0.50
Пл. юн. Стефан Ничай, Байонн	0.50
Пл. юн. Ірина Микитин, Норт Голлівуд	0.50
Пл. юн. Юрій Мичковський, Клівленд	0.50
Пл. юн. Володимир Дубик, Парма	0.50
США разом	322.75

АВСТРАЛІЯ:

Кредитова Спілка "Дністер", Мелбourn	68.19
Пл. сен. Зірка і Валентин Микитенки, Совт Ярра	7.00
Австралія разом	75.19
Усі разом у цьому списку	\$543.49

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

пл. сен.

д-ра Сави Никифоряка

з Нью-Йорку

колишнього незабутнього зв'язкового 11-ого Куреня УПЮ-ів ім. гетьмана Івана Мазепи в Станиславові, складаю, як колишній член цього куреня, \$10.00 на пресфонд "Юнака" і закликаю всіх колишніх членів цього куреня в подібний спосіб вшанувати світлу пам'ять Покійника.

Пл. сен. ОМЕЛЯН ТАРНАВСЬКИЙ

Замість квітів на могилу

св. п. пл. сен.

проф. д-ра САВИ НИКИФОРЯКА

колишнього зв'язкового 11-го Куреня ім. І. Мазепи у Станиславові, Україна, складаю \$25.00 на пресфонд "Юнака"

пл. сен. Тарас Ліськевич
Чикаго, США

Закликаю усіх колишніх членів 11-го Куреня в подібний спосіб вшанувати пам'ять Покійного.

Замість квітів на могилу

дорогого нам

св. п. ПЕТРА ПОЛЯНСЬКОГО

довголітнього голови Пластприяту в Клівленді, США, великого ентузіаста пластової оселі "Писаний Камінь" та щирою приятеля української пластової молоді складаємо \$40.00 на видавничий фонд "Юнака"

Ірина і Мирослав Іванишини
Марія і Микола Ковальські

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. дов. МИКОЛИ ОЛЕНИЧА

що відійшов на "Вічну Ватру" 22. 11. 1972 р.
в Чикаго, США,

склали на пресфонд "Юнака"

по \$10.00:

пл. сен. Іван Лисейко, пл. сен. Ераст Бурачинський, пл. сен. Тарас Ліськевич, пл. сен. Роман і Галина Заяці

по \$5.00:

пл. сен. Василь Литвин, п. Микола Люшняк, п. Юрій Пеняк

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

пл. сен. ДМИТРА ПІЛЕЦЬКОГО

незабутнього станичного нашої Пластової Станиці в Чикаго, США, складаємо \$10.00 на пресфонд "Юнака"

35-ий Курінь УСП-ів "ПОБРАТИМИ"
Чикаго, США

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

пл. сен. інж. ДМИТРА ПІЛЕЦЬКОГО

Батька пластунів — Адріани, Марка і Тетяни складає \$10.00 на пресфонд "Юнака"

М. Василик з Родиною
Торонто, Канада

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

ЄВГЕНА ХМІЛЬОВСЬКОГО

поручника 1-ої УД Галичина УНА, народженого 24 квітня 1922 р. у Бборові (Зах. Україна). Помер після важкої недуги 10 вересня 1972 р. у Новому Ульмі, Західна Німеччина, складаємо \$10.00 на пресфонд "Юнака"

Родина Маланчій, Торонто, Канада

Замість квітів на могилу

бл. п.

МАРІЇ ОСОБИ

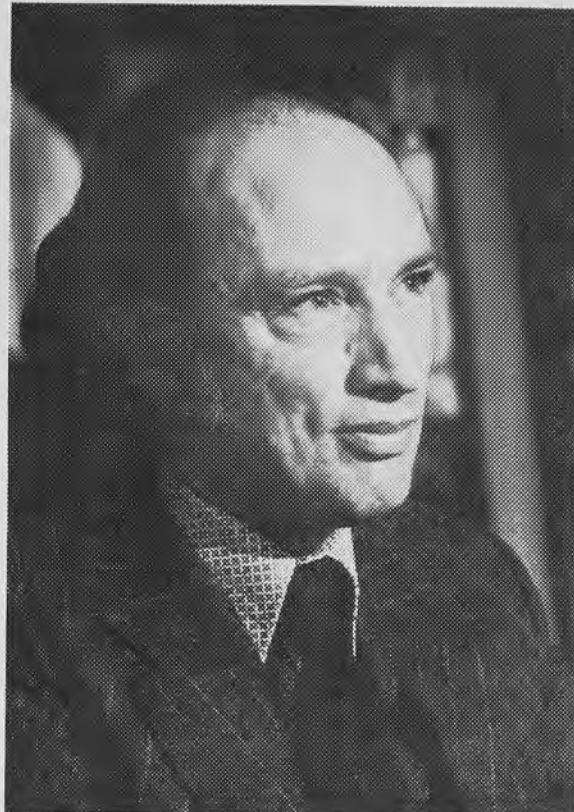
що упокоїлася в Бозі в Торонті в суботу, 3 лютого ц. р.,

склали датки на пресфонд "Юнака" мешканці відпочинкової оселі "Крим" на Пластовій Січі в Грефтоні біля Торонта — \$20.00 та Віталій і Таня Кейси з Нью-Йорку — \$10.00, разом \$30.00

ДО ОСОБЛИВОЇ УВАГИ ВСІХ КАНАДЦІВ

ПОЛІТИКА КАНАДСЬКОГО УРЯДУ ЩОДО БАГАТОКУЛЬТУРНОСТІ

Вельмидостойний П'єр Елліотт Трудо

“...політика багатокультурності в рамках двомовності — це в основному свідомо підтримка свободи особистого вибору. Ми є свободні, щоб бути собою. Але таке твердження не можна трактувати як припадок. Це треба активно й послідовно плекати. Якщо свобода вибору якоїсь етнічної групи буде загрожена, тоді це стане загрозою для всіх. Тому політика цього Уряду йде на елімінацію такої небезпеки й на запоруку збереження цієї свободи.”

Вел. дост. П'єр Елліотт Трудо, прем'єр-міністр

“...ми щиро вітаємо декларацію уряду про принцип зберігання та плекання багатьох культурних традицій, які існують в нашій країні... Ми хочемо справедливості для всіх канадців та визнання культурної різноманітності нашої країни.”

Дост. Роберт Л. Стенфілд, лідер Опозиції

“...з глибоким визнанням обох аспектів нашого канадського життя — офіційної двомовності і багатокультурності — моя партія сердечно підтримує принципи подані... прем'єр-міністром.”

Давид Е. Люїс, лідер Нової Демократичної Партії

“Я абсолютно переконаний, що загал канадців погоджується з поглядами, висловленими... прем'єр-міністром. Ми бажаємо, щоб Канада була найкращою країною для всіх людей в Канаді, для всіх етнічних груп в нашій країні.”

Ріел Кауєтт, лідер Соціально-Кредитової Партії

ДОСТОЙНИЙ СТЕНЛІ ГАЙДАШ ІМЕНОВАНИЙ МІНІСТРОМ ВНУТРІШНІХ СПРАВ З ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЗА БАГАТОКУЛЬТУРНІСТЬ

27 листопада 1972 р. прем'єр-міністер, вел. дост. П'єр Елліотт Трудо, подав до загального відома про номінацію д-ра Стенлі Гайдаша, посла округи Торонто-Паркдейл, міністром внутрішніх справ з відповідальністю за багатокультурність. Д-р Гайдаш є добре обзнайомлений з етнокультурними справами, а його парламентарна діяльність яскраво ілюструє його роботу для добра й прав культурних меншин і іммігрантів.

Вперше обраний послом в 1957 р., д-р Гайдаш був членом багатьох звичайних і спеціальних парламентарних комісій, як також брав участь у багатьох офіційних делегаціях, які репрезентували Канаду на міжнародних конференціях.

Його праця в парламенті була багатостороння. Він два рази був іменований парламентарним секретарем в Міністерстві народнього здоров'я і суспільної служби. Він також був парламентарним секретарем для міністра закордонних справ, міністра індійських справ і розвитку Півночі, міністра споживчих і корпорацийних справ. Д-р Гайдаш плинно говорить англійською, французькою і польською мовами. Він здобув ступінь бакалавра та ліценція та філософії на Оттавському університеті, а медичні студії закінчив на Торонтському університеті.

Як лікар, д-р Гайдаш поєднав своє медичне знання з парламентарним досвідом, щоб працювати над покращанням народнього здоров'я та суспільної служби.

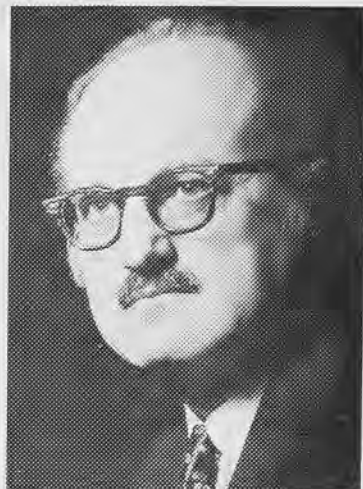
Він здобув велике визнання за свою роботу в справах етнічних спільнот, включно з обранням його почесним членом Онтарійської асоціації етнічної преси.

Урядова багатокультурна політика має за завдання плекати толерантність, респект і взаємне визнання між людьми різного культурного відхилю. Ця політика відкидає однарідність як бажану соціальну мету, тому, що це призвело б до нетолерантності і обмеженості.

Тепер різні народи щораз більше нав'язують близькі контакти одні з одними і, якщо світ хоче оминати багато ганебних помилок минулого, люди мусять навчитися заохочувати інших шукати за тим, що є добре, унікальне й варте збереження.

Канадський Уряд уважає, що найкращим місцем починати політику взаємного респекту і зрозуміння є саме Канада так, щоб люди всюди могли побачити, що Канада заохочує прикладом, а не повчанням.

Як міністер внутрішніх справ з відповідальністю за багатокультурність, д-р Гайдаш уже започаткував цілий ряд програм, які мають за

завдання глибше втягнути всі етнокультурні групи у головну течію канадського життя.

Безперечно, що найпопулярнішими серед етнокультурних груп є фінансові дотації-«гренти», які дають можливість цим групам виконувати намічені плани при допомозі свого членства. Деякі дотації, які признано в рамках урядової політики багатокультурности, подані у спеціальному додатку. Нові програми будуть опрацьовуватися, а існуючі будуть поширені, якщо вони матимуть успіх чи зацікавлення загалу.

Королівська Комісія у справах двомовности і двокультурности

В 1963 р., коли наближалось сторіччя канадської конфедерації, Федеральний Уряд покликав до життя Королівську Комісію у справах двомовности і двокультурности із спеціальним завданням дослідження нових шляхів для досягнення більшої канадської єдности. Від часу, коли опубліковано сьогодні вже відомий Звіт Королівської Комісії, Канадський Уряд затвердив Закон про офіційні мови, провів у життя інші важливі законодавства та присвятив особливу увагу, поданим у IV-ому томі Звіту, рекомендаціям, які безпосередньо стосуються великої багатоетнічної спадщини Канади

МЕТА ПОЛІТИКИ КАНАДСЬКОГО УРЯДУ ЩОДО БАГАТОКУЛЬТУРНОСТІ

Нижче подаємо уривки з канадської урядової політики важливого значення та інтересу для всіх канадців, яку предложив вел. дост. П'єр Елліотт Трудо, прем'єр-міністр Канади.

Канадська національна галерея, Оттава

"Федеральний Уряд акцептує і підтримує рекомендації щодо багатоетнічності у такому дусі, як це започатковано у Звіті. Він уважає, що канадський народ уже давно повинен був ближче познайомитися з багатими традиціями різних культур, які ми маємо в Канаді. Наші громадяни прибули сюди майже з кожної країни світу й принесли з собою всі великі світові релігії та мови. Ця культурна різноманітність збагачує усіх канадців різними надбаннями цілого людства. Уряд уважає, що цю спадщину треба цінити й думає, що Канада втратила б багато, якщо б ми застосували методи асиміляції, примушуючи наших громадян занедбувати та забувати культури, які вони привезли з собою до нашої країни.

Федеральний Уряд сподівається, що кожна провінція в Канаді також позитивно поставиться до цих багатоетнічних рекомендацій. Кожний прем'єр провінції отримав від прем'єр-міністра листа, в якому з'ясовано федеральну політику та запрошено до співпраці у цих справах.

...Центральною точкою урядової філософії є переконання, що, внаслідок розвитку промислової технології та масових засобів комунікації

і урбанізації, культурна різноманітність зникає швидкими темпами по цілому світі. Тепер багато уваги присвячують на денатуралізацію та деперсоніфікацію людини в масовому суспільстві через масово поширену культуру, засоби розваги та щораз більше зростаючі великі безособові інституції.

Основною потребою людини є почуття приналежності. Багато сучасних соціальних розривів розвивається серед людей різного віку тому, що цих потреб ніхто не задовольняє. Етнічні групи не тільки задовольняють почуття приналежності, але вони стали важливим чинником у розвитку канадського суспільства. Живучі етнічні групи можуть виплекати в канадця другого, третього й наступних поколінь почуття пов'язаності з традиціями й надбаннями людства різних частин світу в окремих добах часу.

...Етнічні лояльності не мусять і звичайно не перешкоджають ширшим почуттям лояльності до суспільства і країни. Канадська ідентичність не буде підкопана багатокультурністю. Навряд, Уряд широко вірить, що культурний плюралізм є суттєвою основою канадської ідентичності.

Кожна етнічна група має право на зберігання й розвиток своєї власної культури й вартостей в загально канадському контексті. Ми можемо в нашій країні мати дві офіційні мови, але ми не маємо двох офіційних культур. Політика багатокультурності мусить стати політикою усіх канадців.

Закон про офіційні мови визнає англійську й французьку мови за офіційні мови, які мають вживатися у всіх парламентарних та урядових інституціях Канади. Але цей закон не противорічить ролі всіх інших мов, як знаряддя багатьох інших канадських культур. Знову, визнання культурних вартостей інших мов не сміє послабити позицій офіційних мов в Канаді. Ми будемо підтримувати плекання і вживання їх всіма громадянами в Канаді.

1. Канадський Уряд буде підтримувати всі культури Канади й буде старатися, якщо на це дозволять ресурси, розвивати ті культурні групи, які виявлятимуть гін до розвитку та будуть корисними для Канади, а при цьому яким буде, що вони такої підтримки потребуватимуть. Урядова допомога мусить опиратися на базі підтримки самодіяльності.

2. Уряд Канади допомагатиме членам усіх культурних груп побо-

рювати культурні перепони, щоб тим довести до повної їх участі в канадському суспільстві.

Закон, може, й буде охороняти одиниці від відвертої дискримінації. Але сенсу не-приналежності чи почуття меншвартості не усунеться самим законодавством. Опрацьовані програми мають за завдання пле-кати самовпевненість кожної індивідуальної культурної ідентичності, щоб кожна з них віднайшла своє належ-

не місце в канадському житті. Історії, фільми та музейні виставки допоможуть в досягненні цієї мети.

3. Уряд буде підтримувати творчі зустрічі та обмін, якщо вони будуть проводитися в інтересі національної єдності, між усіма канадськими культурними групами.

Уряд буде підтримувати багатокультурні осередки, спеціальні проекти етнічних груп і вияв у ділянках різного роду мистецтва, як також культурну виміну. Проте Уряд ясно підкреслив, що він не думав

допомагати поодиноким групам відірвати себе від решти суспільства. Заплановані міри будуть підтримувати культурні групи на те, щоб вони ділилися своїми надбаннями з іншими канадцами та з іншими країнами, щоб в той спосіб виявляли нашу культурну різноманітність.

4. Уряд далі допомагатиме імігрантам вивчити щонайменше одну канадську офіційну мову, щоб вони могли стати повноцінними членами канадського суспільства."

ІНШІ АСПЕКТИ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТІ

1. Федеральна фінансова підтримка для лінгвістично слабких дітей імігрантів в народних школах.
2. Догідні умови для громадянства.
3. Право на голосування.
4. Право бути обраним до кожного роду уряду.
5. Апеляції до всіх урядових агентій у справі допомоги культурним і науковим організаціям.

По докладніші інформації щодо програм багатокультурності в Канаді звертайтеся на такі адреси:

EDMONTON, Alberta

Room 428, Sir Alexander
McKenzie Bldg., 9828 - 104 Ave.
Telephone: (403) 425-6730

HALIFAX, Nova Scotia

6th Floor, Ralston Bldg.,
1557 Hollis
Telephone: (902) 426-2118

HAMILTON, Ontario

150 Main W., Suite 504
Telephone: (416) 523-2355

LONDON, Ontario

395 Dundas Street,
Postian Bldg., 2nd Floor
Telephone: (409) 679-4335

MONCTON, New Brunswick

1222 Main St., 4th Floor
Terminal Plaza Bldg.
Telephone: (506) 858-2028

MONTREAL, Quebec

Piece 2101
1080 cote du Beaver Hall
Telephone: (514) 283-5689

NORANDA, Quebec

243 rue Murdock
C. P. 395, piece 3
Telephone: (819) 762-4512

OTTAWA, Ontario

130 Slater, piece 1129
Telephone: (613) 996-5977

STE-FOY, Quebec

1141 Route de l'Eglise,
5e etage
Telephone: (418) 694-3831

REGINA, Saskatchewan

10th Floor, 1867 Hamilton
Telephone: (306) 525-6155

SHERBROOKE, Quebec

Piece 500, Ed. Royal Trust
25 rue Wellington nord
Telephone: (819) 565-4772

ST. JOHN'S, Newfoundland

Sir Humphrey Gilbert Bldg.
6th Floor, P. O. Box 5368
Duckworth Street
Telephone: (709) 722-6181

SUDBURY, Ontario

Room 346, 19 Lisgar S.
Telephone: (705) 673-1121

THUNDER BAY, Ontario

Room 213, Federal Bldg.,
33 Court S., P. O. Box P
Telephone: (807) 345-1451

TORONTO, Ontario

55 St. Clair Ave. E.
Room 313
Telephone: (416) 966-6554

TROIS-RIVIERES, Quebec

Piece 205 A, 550 Bonaventure
C. P. 335
Telephone: (819) 375-4846

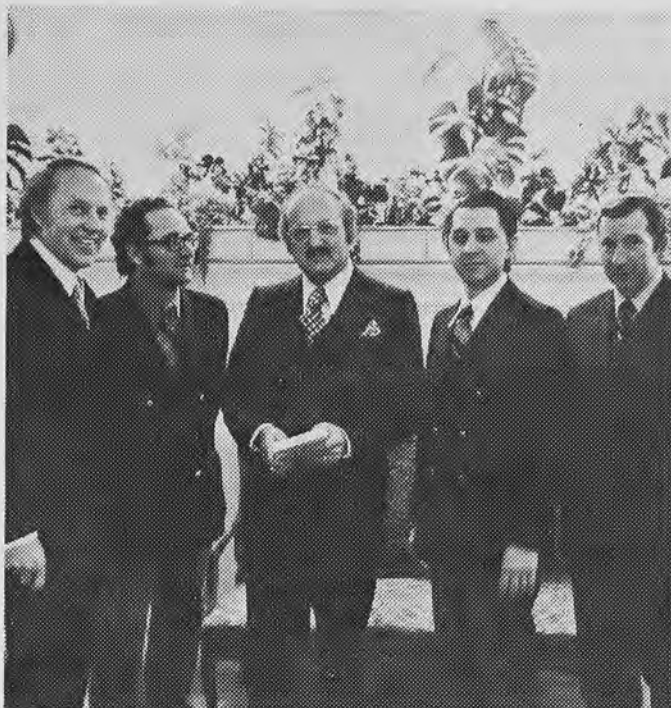
VANCOUVER, British Columbia

Suite 201, 1271 Howe St.
Telephone: (604) 544-3753

WINNIPEG, Manitoba

401 Federal Bldg.,
269 Main Street.
Telephone: (204) 985-3601

ІНШІ АСПЕКТИ КАНАДСЬКОЇ УРЯДОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ УТРИМАННЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ ПОЛІТИКИ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТІ

Дост. Стенлі Гайдаш, міністер внутрішніх справ з відповідальністю за багатокультурність, постійно відбуває наради з етнокультурними товариствами з цілої Канади. Члени делегації Української Канадської Федерації Професіоналістів і Підприємців на нарадах з міністром в Оттаві, в лютому 1973 р. Від ліва до права: Святослав Фроляк, КР, Торонто; проф. Володимир С. Тарнопольський, Йоркський університет, Торонто; міністер Стенлі Гайдаш; Андрій Григорович та проф. М. Р. Лупул, Албертський університет, Едмонтон.

Національна Рада Фільмів

У минулому багато фільмів накручених Радою, які не були англійською чи французькою мовами, популяризовано закордоном. Тепер ці фільми будуть висвітлюватися в Канаді. Рада звернулася до етнічних груп, щоб вони подали, які роди фільмів вони бажають мати в мові їхніх батьків. Рада також збільшила продукцію фільмів інформативного характеру про канадців, а тепер накручують фільми про вклад і проблеми різних етнічних груп англійською і французькою мовами.

ЮНАК Ч. 4, квітень 1973

Національний музей людини

Національний Музей Людини це:

1. Закуп історичних пам'яток, які віддзеркалюють канадську етнічну різниченість.

2. Досліди народного мистецтва і музики різних етнічних спільнот в Канаді.

3. Оснування окремого відділу музею та ведення освітньої роботи для інформування широких мас народу.

Як ця програма координована?

Створено Міжагенційний Координаційний Комітет, який буде координувати діяльність різних міністерств і федеральних культурних агенцій. Він буде постійно слідкувати за політикою і програмами федерального уряду і в цей спосіб забезпечить вірне віддзеркалення етнічних груп в нашому суспільстві.

YUNAK No. 4, April 1973

Фінансування багатокультурних осередків

Осередок багатокультурності — це місце, де люди різного культурного походження можуть зустрічатися одні з одними та обмінюватися цінностями своєї спадщини. Багатокультурні осередки стануть місцем для різних координованих імпрез, як от: театру, мистецтва й народнього мистецтва, інформації, дискусійних гуртків, навчання музики й танців, виставок та товариських зустрічей.

З цієї допомоги можуть користатися групи, які намагаються зорганізувати осередок багатокультурності, який обслуговуватиме більшість етнічних груп в даній місцевості. Таким групам дають допомогу на провірення доцільності задуму, виготовлення планів та еventуально на саму діяльність даного осередку.

Національна бібліотека і публічні архіви в Оттаві

Громадські архіви

Тому що історія іміграції та культурних груп є так тісно пов'язана з історією Канади, Громадські архіви збирають рекорди й видання різних етнічних організацій та товариств. Ці рекорди — це важливі документи для історії Канади.

Канадська Консультативна Рада в справах багатокультурності

Ця Рада буде складатися з іменованих членів, які, хоч будуть відбавляти службу згідно з своїми особистими обов'язками, матимуть зв'язки із своїми спільнотами та будуть поінформовані про етно-культурні організації і їхні проблеми.

Ця Рада буде діяти в національній та регіональній площинах і буде відбавляти засідання бодай один раз в році в Оттаві.

Національна бібліотека

Кількість книжок у громадських бібліотеках, які написані неофіційними мовами, є багато менша від попиту на них. Тепер в Національній бібліотеці засновано осередок багатокультурних мов і літератур. Цей осередок буде постачати до місцевих бібліотек книжки написані мовами іншими від англійської і французької.

Мова і культура

Програма дослідження культурного розвитку має за завдання зібрати такі потрібні дані про докладне відношення мови до культурного розвитку та засяг і значення затримання мови для окремих етнічних груп. Будуть досліджені освітні установи, мовні програми, преса, радіо і телебачення, щоб встановити, яку потенційну роллю вони можуть відіграти в затриманні мови та процесі розвитку культури. Канадська Комісія Радіо-Телебачення також проведе дослід, щоб встановити, в

Підручники

Королівська Комісія ствердила, що відчувається брак підручників для навчання неофіційних мов. В дискусіях з провінціями виявилось, що також відчувається брак засобів навчання третьої мови. Цього року признано кілька фінансових допомог на видання підручників для сімох культурних груп.

Заплановано поширити цю програму й еventуально включити її до загальної програми допомоги підтримки неофіційних мов.

Етнічна преса

Тепер проводять студії над етнічною пресою. Загально відомо, що вона відіграє важливу роллю в інформування старших людей та імгрантів, як також допомагає втри-

мувати при житті багатокультурність Канади. Ці студії стануть головною базою для встановлення урядової політики щодо етнічної преси.

Етнічні історії

Відділ Громадянства в Міністерстві внутрішніх справ замовить написання історії приблизно 20-ох етнічних груп в Канаді. Вони будуть опрацьовані докладно й по-науковому, із спеціальним описом історичного підложжя, культури, вкладу та проблем цих груп. Ця програма є доказом позитивного й вартісного визнання багатокультурності в Канаді.

Уже замовлено 17 історій, а решту замовлять незабаром. Після наукового опрацьовання та видання цих історій приступлять до підготовки популярних видань для загального вжитку.

Етнічні студії в Канаді

Сьогодні існує потреба студій багатоетнічного суспільства Канади. Відділ Громадянства саме закінчив детальні студії проблем, пов'язаних з дослідом, виданням і навчанням в галузі канадських етнічних студій.

Проведені в життя рекомендації дадуть розв'язку деяких проблем, як от: брак координації дослідів, брак друкованого матеріалу, брак курсів, що стосувались би до канадської етнічної різноманітності, у кожній галузі освітньої системи.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД

проводить в життя свою філософію багатокультурності
від побережжя до побережжя Канади.
різних канадських етнокультурних груп.

ПРИМОРСЬКІ ПРОВІНЦІЇ

MARITIMES

To The Daughters of Mary Lebanese —
Syrian Society, Sydney, N. S.

To The Cape Breton Industrial Area
Multicultural Organization

Cape Breton's Cultural Diversity

Sydney, Nova Scotia — Gaelic Society

To The Black Historical and Dramatic
Club of Moncton, N. B.

New Denmark, New Brunswick —
Danish Canadians Celebrate Centennial

КВЕБЕК — QUEBEC

Imaginative Program Encourages
Friendships between Canadians and
Immigrants

Yong People to Learn Polish and French
Canadian Folk Dancing and Music

Club Portugal de Montreal Provides
Instruction in Portuguese Folklore

Course in Armenian History,
Literature and Culture

Estonian Cultural Program Gets a Boost

Sephardic Jewish Organization Receives
Multiculturalism Grant

Roumanian Musical Spectacle

Ukrainian Art Exhibit

To The Canada Korea Cultural Foundation,
Montreal

To 'La Fraternite Canadienne de Quebec
Inc', Quebec City

To The Union Church of Montreal

To "Arc-en-Ciel" of Sherbrooke, Quebec

To 'Le Centre Social d'Aide aux
Immigrants, Montreal

To The "Centro-Italo-Canadens
Giovanni Caboto", Montreal

Culture and History of Crete Comes Alive
for Montreal Youngsters

Greek Folk Dance Instruction
for Children and Adults

Music, Songs and Dances of Italy

To The Szechenyi Society Inc. of Montreal

To The B'Nai Brith Women's Council
of Montreal

To U.N.I.F.Y. Canada Committee
(Understanding National Identity among
Franco-Ukrainian Youth)

ОНТАРИО — ONTARIO

Ukrainian Canadian Folk Songs
to be Published

Polish Student Theatre, Arabesca,
Receives Grant

Festival Can-Uk (A Canadian Ukrainian
Dance Festival)

Maltese 50th Anniversary Festival

YWCA Program for Immigrants

Korean Cultural Festival

Greenfield International Folk Festival

University of Ottawa Slavic Club
Plans Film Week and Slavic Art
Exhibition

Help for Moroccan Jewish Immigrants

Assistance for Greek Newcomers to Canada

To "Internats" of Hamilton, Ontario

To The Canadian Estonian Historical
Commission, Toronto

To The Santa Cecilia Chorus, Toronto

The Polish-Canadian Research Institute,
Toronto

To The Estonian Central Archives in Canada,
Toronto

To The Indo-Trinidad Cultural
Society of Canada, Toronto

To The Inter-Agency Council for Services to
Immigrants and Migrants, Toronto

To The India-Canada Association of Ottawa

To The Croatian Peasant Society,
Toronto Branch

To a Chinese Instrumental Music Group
of University of Toronto

To The Canadian Polish Congress,
Kitchener

To The Canadian Black Studies Resources
Centre, University of Western Ontario,
London, Ontario

To The Native Resource Centre of the Cross-
Cultural Centre at the University of Western
Ontario, London

To The International Services of London,
Inc., London

To The Latvian Relief Society of Canada,
Toronto

To The Polish Alliance of Canada,
Branch 20, Windsor, Ontario

МАНИТОБА — MANITOBA

Ukrainian Canadian Committee
to Translate Ukrainian Folklore

To The Jewish Historical Society
of Western Canada, Winnipeg

To The Portuguese Association of Manitoba
in Winnipeg

**САСКАЧЕВАН —
SASKATCHEWAN**

Folk Arts Council Sponsoring Folk Art Workshop

Educational Program on Multiculturalism organized by the Self-Reliance League of Canada

**АЛЬБЕРТА —
ALBERTA**

Edmonton's Hungarian Dance Bouquet to Go on Tour

Ukrainian C.W.L. of Edmonton to Offer Courses in Ukrainian Folk Art and Handicraft

To The Filipino Canadian Society of Southern Alberta, Calgary

To The Danish Canadian Club of Central Alberta, Red Deer, Alta.

To The United Roumanian Fraternal Community of Freedom, Edmonton

To The Szechenyi Society Inc. (Hungarian Educational Committee)

**БРИТАНСЬКА КОЛУМБІЯ
BRITISH COLUMBIA**

Japanese Music Group to Travel Province

Doukhobor Cultural Research

To The Chinese Canadian Citizens Association of Vancouver

To The Russian Community Centre of Vancouver

Latvian Song Festival of British Columbia

East Indian Culture to be Promoted

Hungarian Folk Dance Group to Participate in 1973 Valley Festivals

MINISTER OF STATE

MINISTRE D'ÉTAT

27 листопада 1972 р. прем'єр-міністер, вельми достойний П'єр Елліотт Трудо запропонував мені стати членом його кабінету як міністер внутрішніх справ з відповідальністю за впровадження в життя і підтримання політики Канадського Уряду щодо багатокультурності.

Це для мене велика честь, бо ця пропозиція дала мені унікальну нагоду зосередити мою працю на створення в Канаді таких умов, в яких кожний з нас буде вільно почуватися канадцем, не потребуючи вирікати своєї ідентичності як члена окремої культурної групи.

Ми, в Уряді Канади, переконані, що допомога і підтримка етнічних культур причиняться до збереження людського суспільства. Багатокультурність репрезентує, як це сказав прем'єр-міністер, "тріумф розсудку над пристрастями".

Я буду вітати поради й сугестії щодо нашої політики й програм. Якщо ви маєте якусь сугестію, яку варто розглянути і взяти до уваги в урядовій багатокультурній діяльності, прошу написати до мене. Я буду цінити й шанувати ваші погляди, які ви висловите.

Стенлі Гайдаш
міністер внутрішніх справ
з відповідальністю
за багатокультурність

ДОДАТКОВІ ПРИМІРНИКИ

Додаткові примірники цієї спеціальної секції п. н. "Політика Канадського уряду щодо багатокультурності" можна одержати на письмове замовлення від Міністра внутрішніх справ з відповідальністю за багатокультурність: The Minister of

State Responsible for Multiculturalism,
130 Slater Street, Ottawa, Ontario.

Minister of State
Responsible for
Multiculturalism

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Співка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Шадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ і ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

- Ощадністеві вклади без права виписувати чеки
- Термінові вклади (більші суми) на 2 і більше років

5½ %

6½ %

- Студійні ощадністеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі
»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкерія
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada

Ціна: 75 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів уміlostей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОЛК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожнoчасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!